

Junior kutatók tudományos diákköri munkái

a Kaposvári Egyetem Állattudományi, Gazdaságtudományi, Művészeti
és Pedagógiai Karán a 2009/2010 és a 2010/2011-es tanévben

ÖSSZEFOGLALÓK

SZÉCHENYI TERV

KAPOSVÁRI EGYETEM

**ÁLLATTUDOMÁNYI KAR
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
PEDAGÓGIAI KAR
MŰVÉSZETI KAR**

KAPOSVÁR

**Junior kutatók, művészek tudományos és művészeti
diákköri munkái a 2009/10 és a 2010/11-es tanévekben**

**A KARI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIÁKON
2010. JANUÁR 26-ÁN, MÁRCIUS 26-ÁN, 2010. ÁPRILIS 13-ÁN, 2010. MÁJUS
12-ÉN, NOVEMBER 19-ÉN ÉS A XXX. JUBILEUMI OTDK-ÁN BEMUTATOTT
DOLGOZATOK ÖSSZEFOGLALÓI**

A konferenciák megrendezését és a kiadvány
elkészítését a TÁMOP-4.2.3-08/1-2009-0016-os
azonosító számú

„A Kaposvári Egyetem tudásbázisának innovatív hasznosítása a kutatói bázis
utánpótlása, valamint a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar fejlesztése érdekében”
című projekt támogatotta

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai
Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Szerkesztette:

Bencéné Dr. Fekete Andrea PhD egyetemi adjunktus, a Kari TDT elnöke

Simonné Dr. Pallos Piroska PhD egyetemi docens, a kari MDT elnöke

Dr. Sütő Zoltán PhD tanszékvezető egyetemi docens, a Kari TDT elnöke

Dr. Sente Viktória PhD egyetemi docens, a Kari TDT elnöke

Szakmai lektorok:

Művészeti kar: Dr. habil. Lőrincz Zoltán

Pedagógiai kar: Dr. habil. Bertalan Péter

Nemesné Dr. Kis Szilvia

A tanulmányok tartalmáért a szerzők felelősek.

ISBN 978-963-9821-41-5

KIADJA A KAPOSVÁRI EGYETEM

KÉSZÜLT A CENTRÁL PRESS'99 NYOMDÁBAN

FELELŐS KIADÓ: PROF. DR. SZÁVAI FERENC REKTOR

KÉSZÜLT 100 PÉLDÁNYBAN

TARTALOMJEGYZÉK

ÁLLATTUDOMÁNYI KAR

5-26. oldal

- BARNA Brigitta*: A bivaly (*Bubalus bubalis*) tej- és hústermelő képessége
- BERKES Laura*: Különböző komponensekre alapozott takarmánykeverékek hatása a tápláló-anyagok ileális- és postileális emészthetőségére valamint a növendék és hízósertések teljesítményére
- BŐHM Csilla*: A homeopátia lehetősége a pulykaegészségügyben
- CSEH Gyula*: Húshasznú tenyészbika-jelöltek saját teljesítmény vizsgálati eredményei
- FÜLÖP Tamás*: A TETRA-H hibrid hústermelő képességének javítása új, kísérleti kakas vonal beállításával
- GARAI Éva*: CT és vágási tulajdonságok közti összefüggésvizsgálat házinyúlban
- GARAI Éva Enikő*: Az egyedileg és csoportosan tartott anyanyulak termelésének összehasonlítása
- HAJDU Katalin*: Ragadozó-zsákmány kapcsolatok vizsgálata a drávaszentesi réten
- HAVASÍ László*: „Madarakkal a tiszta lélegzetvételért” (madáretetéssel a pollenallergia ellen)
- HOCK Éva*: Fajtatiszta és keresztezett bárányok életkorhoz kötött gyarapodásának vizsgálata
- HOFFMANN Eszter*: A lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*) populációvizsgálata az Őrségi Nemzeti Parkban
- HORVÁTH Zoltán*: Különböző mértékű szelén kiegészítések hatása az afrikai (*Clarias gariepinus*) harcsa termelésére és a filé szelén tartalmára
- JÁNOSI Nóra*: CT vizsgálatok értékelése allometrikus alkalmazáshoz házinyúlban
- KACSALA László*: A reprodukció és a kondíció kapcsolata egy nagytejű holstein-fríz állományban
- KORONA Kata Éva*: Két hazai struccállomány értékmérő tulajdonságainak vizsgálata
- MAJOR Nóra Tekla*: A keleti rablópille (*Libelloides macaronius*) monitorozása a délkelet-vértesben
- MIKÓ Annamária*: A CT szelekciós célú használata nyúltenyésztésben és hasznosságának ökonómiai vizsgálata
- MOLNÁR Szilvia*: Az egyedileg és csoportosan tartott anyanyulak termelésének vizsgálata
- OTTO Daniella*: A takarmányok xylanáz kiegészítésének hatása a táplálóanyagok bélszakaszonkénti emészthetőségére növendék sertésekben
- RÁCZ Tímea*: A kutyák epilepsziájának alternatív gyógykezelési módjai
- SOMOGYI Zoltán*: Bolygatás hatásainak vizsgálata zselici bükkösben
- SUDÁR Gergő*: Természetvédelmi kezelés és annak hatásai a csombárdi rét természetvédelmi területen
- SZITA Tamás*: A mikotoxinok hatása a lúdtojások keltethetőségére
- SZENTIRMAI Eszter*: A computer tomográf alkalmazása a tojás összetételének in vivo meghatározásában és a keltetőtojások kiválasztásában
- SZÖGI Szilvia*: Néhány küllemi tulajdonság és a hasznos élettartam közötti kapcsolat holstein-fríz fajtában
- VASS Anna*: Egyes sörtyípusok jellemzőinek szenzoros és műszeres alapú összehasonlítása
- ZVEKÁN Kristóf*: A T-2 mikotoxin hatása baknyulak ondósejt és tesztoszteron termelésére

GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

27-44. oldal

- BAREITH Tibor*: A MARKOR és MKTOR skála alkalmazhatóságának statisztikai elemzése a magyar élelmiszeripari vállalatok körében
- BARTA Anita*: A foglalkoztatási helyzet elemzése térstatisztikai mutatók alapján
- BIHARY Zsuzsanna*: Mikro-és kisvállalkozások finanszírozása az OTP Bank Nyrt. által
- FEHÉR András*: Fino-Food Kft. értékesítési stratégiájának elemzése
- FEHÉR András*: Az online marketing lehetőségei a tejszektorban
- FERENC Gabriella*: A kompetencia alapú oktatás bevezetése és megítélése a II. Rákóczi Ferenc Általános Művelődési Központban
- GUBA Andrea*: Fejér megyei nonprofit szervezetek érdekérvényesítése és kapcsolata az Európai Unióval
- HAZAY Anita*: Szombathely marketing stratégiája

HORVÁT Adelina: Határmenti régiók (Dél- Dunántúl, Vajdaság, Szlavónia) szójavertikuma
HORVÁTH Mária: Az embrió átültetés gazdasági hatásai a szarvasmarha-ágazatban
JASÁK Helga: Energiaitalok fogyasztói preferenciái – Az új generáció kávéja
KISS Dávid: A Kaposvári Egyetem versenyképességének javítása az utóbbi évek beiskolázási adatainak matematikai elemzése alapján
OPALKÓ Tibor: A terület- és régiófejlesztési célleírányzat foglalkoztatási támogatásainak megtérülése Somogy megyében
PFLANCZER Nikoletta: A Somogy Megyei Önkormányzat gazdasági helyzete, 2006-2010
PAHOCSA Dániel: A felsőoktatás magánfinanszírozásának lehetőségei Magyarországon
RADÁNY Péter: Sütőipari termékek fogyasztói szokásainak vizsgálata Magyarországon
SIPICZKI Zoltán: A 2008/2009-es gazdasági válság hatása a magyarországi befektetési alapokra
KNOLL Susanne: Az ivardeterminált sperma alkalmazásának gazdasági vizsgálata egy tejtermelő tehenészetben
STÁGL Arnold: Az OTC termékek piacának strukturális elemzése
SZŰCS Andrea: Kaposvár idegenforgalmi jelentősége napjainkban
TAKÁCS Éva: A válság hatása Somogy megye gazdasági életére
WEISZ Margit: Az in-store marketing eszközök szerepe a bio- és reformboltokban

PEDAGÓGIAI KAR

45-58. oldal

BAKNÉ EGYED Katalin: A tanulási zavarok kialakulásának megelőzése - Micimackó Óvodai prevenciós program
BARNA Balázs: Integráció és inklúzió az esélyteremtésért Somogyban
BORBÉLY Krisztina: Tradíció és modernizáció. Szükség van-e az operett megújítására?
HORVÁTH Helga: A múzeum és az iskola kapcsolata Kaposváron
KEREK Gábor: Az excentrikus edzés hatására kialakuló izomlánc megelőzése és gyógyítása különböző módszerekkel
KIRÁLY Judit: Interaktív táblás nyelvtanóra megítélése alsó tagozatos tanulók körében
KULCSÁR Edit: A kisiskolások erkölcsi fogalomismerete a rendszerváltás előtt és napjainkban
KUSTÁN Nikoletta: Az 50 év feletti óvodapedagógusok egészségével kapcsolatos kutatás tapasztalatai
MOLNÁR Szilvia: Erőszak az iskolában
PÓR Tamás: Lifelong learning, avagy az igényteremtésről Somogyban
RÁKOS Dóra: A Rákosi korszak munkafrontja az „Állami Áruház” tükrében
RÉCSEI Kitti: A blog mint az internetes nyelvhasználat sajátos színtere
SEBESTYÉN Márta: A somogyvári óvoda története
SZELEI Anita: Az írott nyelvi kommunikáció gyorsírási formájának nyelvi sajátosságai
TUBÁKOS Kitti: Fejlesztés lovaglással - a lovaglás adta lehetőségek kiaknázása a gyermekek fejlesztése során
ZÁMBÓ Patrik: Védekezési variációk a kosárlabdázásban

MŰVÉSZETI KAR

59-65. oldal

ALPERN Bernadett: „England”
BALOGH Orsolya: Meditációk Lysistratera
GERESDI Zsófia: Tervek egy fiktív darabhoz
GOMBOS Zsófia: Méhemnek gyümölcse
HARASZTI Ágnes: Mese habbal, avagy a 19. századi népmese, és ami körülveszi
„PLASZTIKOK” csoport: Vízió performance
TÓTH Gábor (Legényei-Bognár Gábor): Szittyá-hun származástudat a XIX. századi művészetben
TÓTH Gábor (Legényei-Bognár Gábor): Szent László legenda birkózásjelenete

A BIVALY (*BUBALUS BUBALIS*) TEJ- ÉS HÚSTERMELŐKÉPESSÉGE

BARNA Brigitta

VI. évfolyam

agrár-mérnök-tanári szak

Konzulensek:

DR. HOLLÓ GABRIELLA

tudományos főmunkatárs

DR. CSAPÓ JÁNOS

tanszékvezető, egyetemi tanár

Dolgozatomban, a hazánkban található bivalypopuláció tej- és hústermelő képességének vizsgálatát tűztem ki célul, a kapott eredményeket a szarvasmarhával vetettem össze. A vizsgált bivalytejminták (n=10) szárazanyag- (17,4%) és zsírtartalma (7,33%) nagyobb, mint a tehéntejé, és emellett fehérjében (4,19%) is gazdagabb. A bivalytej kiválóan alkalmas sajtgyártásra, mert az összes fehérjén belül a kazein frakció aránya nagy (79,4%). A vizsgált bivalyok (n=12) hústermelő képessége a szarvasmarháétól elmarad, a vágási kihozatala (54,7%) kisebb, a vágott testben a színhús (68%) és az ín aránya (1%) kevesebb, a csont- (21%) és a faggyútartalma (10%) viszont nagyobb. Ezzel szemben a bivaly húsának szárazanyag-, fehérje- és zsírtartalma nagyobb, mint a szarvasmarháé. Nagyobb telített zsírsavtartalom, de kedvezőbb n-3 zsírsav arány jellemzi a bivaly húsát.

KÜLÖNBÖZŐ KOMPONENSEKRE ALAPOZOTT TAKARMÁNYKEVERÉKEK HATÁSA A TÁPLÁLÓANYAGOK ILEÁLIS- ÉS POSTILEÁLIS EMÉSZTHETŐSÉGÉRE VALAMINT A NÖVENDÉK ÉS HÍZÓSSERTÉSEK TELJESÍTMÉNYÉRE

BERKES Laura

III. évfolyam

állattenyésztő mérnöki (BSc) alapszak

Konzulens:

DR. TOSSENBERGER JÁNOS

tanszékvezető, egyetemi docens

Kísérletsorozatunkban arra kerestünk választ, hogy a különböző komponensekre alapozott takarmánykeverékek miként befolyásolják a táplálóanyagok bélszakaszonkénti emészthetőségét valamint a növendék és hízósertések teljesítményét. Az emészthetőség vizsgálatok PVTC-kanüllel ellátott ártányokkal (8 állat/kezelés), a teljesítményvizsgálatok pedig intakt süldőkkel (80 vs 100 állat/kezelés, 50 % ártány, 50 % koca) kerültek beállításra.

A kísérlet során összesen 4 kezelést hatását vizsgáltuk. Az I. kezelésben a takarmánykeverék kukorica-extrahált szójadara-, a II. kezelésekben kalászos gabona-szójadara-, a III. kezelésben pedig kalászos gabona-szójadara-melléktermék alapon kerültek összeállításra. A IV. kezelésben a takarmánykeverékek összetétele megegyezett a III. kezelés takarmányainak összetételével, ezen kezelésben azonban az alapdiétákat NSP-bontó enzimmal (xylanáz) egészítettük ki. A takarmánykeverékek, chymus- és bélsárminták kémiai összetételét a Magyar Takarmánykódex előírásai szerint határoztuk meg. A kísérleti adatokat varianciaanalízissel elemeztük (SAS, 2004).

Az emészthetőség vizsgálatok eredményeiből megállapítható, hogy a felhasznált kukorica-, gabona- és szójatételből készült azonos energia (MEs), nyersfehérje és aminosav tartalmú kukorica-szója, illetve kalászos gabona-szója alapú takarmánykeverékek táplálóanyagainak emészthetősége – függetlenül az emészthetőség mérésének helyétől – a legtöbb táplálóanyag esetében megegyezik ($P \geq 0,05$). A kalászos gabona-melléktermék-szójadara felhasználásával készített, enzím kiegészítés nélküli takarmány táplálóanyagainak emészthetősége a legtöbb esetben elmarad mind a kukorica-szója, mind a kalászos gabona-szója alapú diéta esetében mért emészthetőségi értéktől. Xylanáz kiegészítés hatására szignifikánsan javul a táplálóanyagoknak mind az ileális mind a postileális emészthetősége és a gyakran eléri a kukorica-szója illetve a kalászos gabona-szója alapú takarmányoknál mért értéket. Xylanáz kiegészítés hatására az energia abszorpció helye is módosul. Az ileum végéig abszorbeálódott energia részaránya - a postileális energia abszorpció rész arányának csökkenése mellett - megnő, és azonossá válik a kukorica-szója illetve a kalászos gabona-szója alapú diéta esetében mért részaránnal ($P \geq 0,05$). A teljesítményvizsgálatok eredményei alapján megállapítható, hogy azonos táplálóanyag tartalom esetén a diéta típusa (kukorica-szója vs. kalászos gabona-szója) sem a hízósertések súlygyarapodását, sem azok takarmányfelvételét és takarmányértékesítését nem befolyásolja ($P \geq 0,05$). A kalászos gabona-melléktermék-szója alapú, enzím kiegészítés nélküli takarmányok kisebb energiatartalmukból adódóan a sertéseknek, a teljes hízalási időszak alatt mért növekedési teljesítményét és takarmány-értékesítését hátrányosan befolyásolja. Amennyiben ezen takarmányokat xylanázzal egészítjük ki, a kísérleti állatok teljesítménye eléri az ajánlás szerinti energiatartalmú, kalászos gabona-szója alapú takarmányt fogyasztó társaik teljesítményét. A vágott test minőségére a vizsgált kezeléseknek nem volt hatása ($P \geq 0,05$).

A hallgató a XXX. Jubileumi OTDK Agrártudományi Szekció Takarmányozástani tagozatában **Különdíjban** részesült.

A HOMEOPÁTIA LEHETŐSÉGE A PULYKAEGÉSZSÉGÜGYBEN

BŐHM Csilla

IV. évfolyam

mezőgazdasági mérnöki (BSc) alapszak

Konzulensek:

DR. ZOMBORSZKY ZOLTÁN

egyetemi docens

DR. NAGYNÉ DR. FARKAS RITA

homeopata állatorvos

Az élelmiszer előállító állatok tartásánál fontos kérdés a végtermék milyensége. Egyre több figyelem fordítódik a vegyszer mentes, természetes gyógymódokra. Ezek egyike a homeopátia. Használatuk során nem kell tartanunk mérgezésről és mellékhatásokról, nincs egészségügyi várakozási idő, így ökológiai gazdaságokban is használható. Ezen kívül használata sokrétű, a szerek száma igen nagy és adagolásuk is egyszerű. Azonban alkalmazásuk igen nagy szakértelmet kíván a megfelelő szer megtalálásának tekintetében, mivel a gyógyszerkép és a betegségkép sokszor nehezen egyeztethető össze még a gyakorlott homeopata számára is. Hatásmechanizmusa nehézkesen bizonyítható, ezért sokan bizalmatlanok a módszerrel szemben.

Egy családi gazdaság keretein belül vizsgáltam, hogy milyen eredményeket hoz a hagyományos allopatia és az alternatív homeopatia módszerrel kezelt hibrid pulyka állomány hizlalása. Mivel a homeopatia készítmények a természetes környezetből nyert anyagokból készülnek, nem okoznak az állat szervezetében olyan mellékhatásokat, amelyek elfogyasztásuk után káros biokémiai folyamatokat indukálnak az emberi szervezetben. Élelmezés- egészségügyi várakozási idejük nincs, így az állattartót nem éri veszteség, alkalmazásuk után nem kell a kezelt állatot kényszervágásra küldeni vagy tejét, tojását megsemmisíteni. Így teljesül a gazdasági állatok tartásának legfőbb célja is, ami egységnyi termék előállítása során keletkező minél nagyobb haszon.

Vizsgálatom során arra kerestem a választ, hogy lehet-e antibiotikumok és hozamfokozók nélkül is pulykát hizlalni, illetve milyen eredményeket hoz ez a módszer, és megéri-e váltani. Így teljesül a gazdasági állatok tartásának legfőbb célja is, ami egységnyi termék előállítása során keletkező minél nagyobb haszon. Az eredmények alapján arra a következtetésre jutottam, hogy felesleges antibiotikumokkal és hozamfokozókkal „tömni” a pulykákat, mivel ezek nélkül is el tudjuk azt az eredményt érni, mint a hagyományos módszerekkel. A vitamin és gyógyszerköltségek átlagosan 94%-kal csökkentek. Ezen kívül javítjuk az állat immunrendszerét, és fenn tartjuk a szervezet egyensúlyát. Így az elhullás mértéke közel ötödére csökkent.

Vizsgálatomhoz azért választottam a pulykákat, mert az egyik legtöbb antibiotikumot és gyógyszert kapó állatok közé tartozik.

HÚSHASZNÚ TENYÉSZBIKA-JELÖLTEK SAJÁTTTELJESÍTMÉNY VIZSGÁLATI EREDMÉNYEI

CSEH Gyula
V. évfolyam
agrármérnöki szak

Konzulensek:
DR. HOLLÓ ISTVÁN
tanszékvezető, egyetemi tanár
MÁRTON JUDIT

tenyésztésvezető, Magyar Hereford, Angus, Galloway Tenyésztő Egyesület

A szerzők angus (n=24), hereford (n=31) és galloway (n=6) fajtájú tenyészbika-jelöltek sajátteljesítmény-vizsgálati eredményeit értékelték 2005-2009 közötti években. A vizsgálatok a produkciós (365 napra korrigált élősúly, STV alatti súlygyarapodás, háti faggyúvastagság) és a reprodukciós tulajdonságokra (205 napra korrigált élősúly, használati érték pontszám, csípőmagasság, herekörméret), az angus tenyészbika jelöltek színváltozatainak különbségére, az évjáráthatásra, valamint a minősítő index elemzésére terjedtek ki. Megállapították, hogy a több tulajdonság tekintetében szignifikáns fajtakülönbségek mutatkoztak. A tulajdonságok közötti korrelációk alapján javasolták a háti faggyúvastagság azonos élősúlyban történő mérését.

A TETRA-H HIBRID HÚSTERMELŐ KÉPESSÉGÉNEK JAVÍTÁSA ÚJ, KÍSÉRLETI KAKAS VONAL BEÁLLÍTÁSÁVAL

FÜLÖP Tamás

III. évfolyam

állattenyésztő mérnöki (BSc) alapszak

Konzulensek:

DR. SÜTŐ ZOLTÁN

tanszékvezető, egyetemi docens

ALMÁSI ANITA

PhD hallgató

Vizsgálataimat az 1980-as években létrehozott, a nem ipari brojlerok hizlalásával foglalkozó termelők körében igen népszerű, színes tollú, lassúbb növekedésű TETRA-H hibrid szülővonalaitól származó tisztavonalú, valamint keresztezett, illetve reciprok keresztezett ivadékcsoportjaival végeztem. A kutatási programban kiemelt szerepet kapott egy új, potenciálisan javító hatású kakasvonal vizsgálata. A tesztpárosítással létrehozott ivadékcsoportok központi teljesítményvizsgálatára a Kaposvári Egyetem Állattudományi Karának Baromfi Teszttelepén került sor 2009-2010-ben.

A kísérletsorozat (1.) szakaszában a fejleszteni kívánt TETRA-H hibrid hústermelő képességét hasonlítottam össze egy kereskedelmi forgalmazású *standard kontrollal*. A (2.) és (3.) szakaszban a hibrid előállításánál során használt **LL** vonal, és az új **EE** jelzésű vonal tiszta, valamint ezek keresztezésével előállított (**LL**♂**xEE**♀ és **EE**♂**xLL**♀) ivadékok teljesítményvizsgálatát végeztük el mélyalnos tartásban, 10 hetes életkorig, félintenzív takarmányozási programon. A három kísérletben 6 különböző genotípus, 54 kísérleti csoportban lett beállítva. A tesztállományok összlétszáma 6453 (2970 hím- és 3483 nőivarú) húscsirke volt. Módszertani szempontból a három kísérlet között nem volt érdemi különbség. A hústermelő képesség megítélése szempontjából minden fontos értékmérő vizsgálatára (élőtömeg, takarmányértékesítés, életképesség, testösszetétel CT segítségével, vágási paraméterek, húsminőség, stb.) sor került. A kapott eredmények statisztikai értékelése az SPSS 10.0 programcsomaggal történt.

Megállapítottam, hogy a fejleszteni kívánt TETRA-H és a kereskedelmi forgalmazású standard kontroll között jelentős és statisztikailag igazolt különbség van az élőtömeg tekintetében, melynek nagysága 10 hetes korban elérte a 28-29%-ot. Az új kakasvonal (**EE**) keresztezett ivadékokra gyakorolt javító hatását az eredmények egyértelműen igazolták. Az új F₁ ivadékok hátránya 10,1-10,8%-ra mérséklődött, aminek köszönhetően a hibrid versenyképessége látványosan javult. Az eredmények alapján kijelenthető, hogy a relatíve jól öröklődő tulajdonságok esetében a keresztezés jellege – **LL**♂**xEE**♀ vagy **EE**♂**xLL**♀ – nem befolyásolta a jobb hústermelő képességű vonaljavító hatásának érvényesülését, ugyanis a keresztezett és reciprok keresztezett ivadékok teljesítményében nem volt érdemi különbség. Az életképesség esetében a keresztezés mindkét módja jelentős mértékű (31-33%) pozitív heterózist eredményezett az ivadékokban. Úgy tűnik, hogy a tyúkfaj hús irányba történő fejlesztése sem a klasszikusnak számító tömegszelekció, sem pedig a heterózistenyésztés módszeréről nem mondhat le.

A tudományos diákköri téma megvalósulását a TECH_08_A3/2-2008-0394 (TETRA-KAP) kutatás-fejlesztési téma, disszeminációját a TÁMOP-4.2.3-08/1-2009-0016 sz. projekt támogatta.

A hallgató a XXX. Jubileumi OTDK Agrártudományi Szekció Állattenyésztéstani (II.) tagozatában **Első helyezést** ért el.

CT ÉS VÁGÁSI TULAJDONSÁGOK KÖZTI ÖSSZEFÜGGÉSVIZSGÁLAT HÁZINYÚLBAN

GARAI Éva Enikő

I. évfolyam

állattenyésztő mérnöki (MSc) szak

Konzulensek:

DR. NAGY ISTVÁN

tudományos munkatárs

GYOVAI PETRA

PhD hallgató

A Kaposvári Egyetem Kísérleti Nyúltelepén tartott 558 Pannon fehér nyúl növekedési, CT és vágási adatait elemeztem. A vizsgálati tulajdonságok az alábbiak voltak: vágási kitermelés, elülső részek aránya, középső részek aránya, hátulsó részek aránya, súlygyarapodás, combizom tömege, combizom térfogata, hosszú hátizom tömege, vesekörüli zsír tömege. A súlygyarapodást 5 és 10 hetes kor között mérték, míg a többi tulajdonságot 10 hetes korban rögzítették. Az állatok vágása 10 különböző időpontban történt 2007 december és 2009 szeptember között. Az adatokat variancia és kovarianciaanalízissel, valamint korrelációanalízissel elemeztem. A figyelembe vett tényezők a vágási időpont, az ivar a hűtött karkasz tömege, valamint a vágási súly voltak. Az eredmények alapján megállapítható volt az erős szezonális a tulajdonságok többségére nézve. A variancia és kovarianciaanalízis, illetve a korrelációanalízis bizonyította a CT szelekció eredményességét, mely elsősorban a hátulsó részek arányának növekedésében nyilvánult meg.

AZ EGYEDILEG ÉS CSOPORTOSAN TARTOTT ANYANYULAK TERMELÉSÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

GARAI Éva Enikő

I. évfolyam

állattenyésztő mérnöki (MSc) szak

Konzulensek:

DR. MATICS ZSOLT

tudományos munkatárs

GERENCSÉR ZSOLT

tanszéki mérnök

A kísérlet célja a Négy Mancs Alapítvány által ajánlott csoportos tartási rendszerben és az egyedileg tartott anyanyulak termelési eredményeinek összehasonlítása volt. A kísérletet a Kaposvári Egyetem nyúltelepén végezték. 17 hetes nőivarú nyulakat véletlenszerűen 3 csoportba osztottak. Az első csoportban (CS, n=16) az anyanyulakat az alapítvány által ajánlott módon, csoportosan tartották. Nagy alapterületű fülkékben (7,7m², egyik fele szalmával almozott, másik fele műanyag rács padozat) 4-4 anya- és 1-1 baknyulat helyeztek el. Minden fülkében 4 fészekláda volt. A többi anyanyulat üzemi termelésben általánosan használt tenyészketrecekben (0,32 m² alapterület, 30cm magasság) egyedileg helyezték el.

Ezen belül az anyák egyik felét két nappal a fialás után, 33 napos szaporítási ritmust követve termékenyítették (E33, n=18), a másik felét 42 napos szaporítási ritmust követve, a fialás után 11 nappal inszeminálták (E42, n=16). Mindhárom csoportban azonos időszak (193 nap; CS és E33: 5 fialás E42: 4 fialás) termelési eredményeit értékelték. Vizsgálták az anyanyulak stressz hormon (kortikoszteron) szintjét is. Csoportos tartásban emellett feljegyezték a „normálistól eltérő” viselkedések előfordulását. A termelési adatokat egytényezős varianciaanalízissel, a fialási arányt és a szopóskori elhullást χ^2 -próbával, az anyanyulak kiesését pedig survival-analízissel, SPSS 10.0 statisztikai programcsomag segítségével értékelték. Az összes fialás eredményei alapján megállapították, hogy a csoportosan tartott anyanyulak 45,6%-a fialt le, az E33 (77,6%) és az E42 csoportban (85,2%) a fialási arány $P < 0,001$ szinten jobb volt. Az összes (E33: 9,10; E42: 9,44; CS: 9,88; $P = 0,534$) és az élve született alomlétszámban (E33: 8,77; E42: 8,58; CS: 9,69; $P = 0,246$) nem kaptak különbséget. A szopóskori elhullás a csoportos tartásban szignifikánsan magasabb volt (E33: 14,0%; E42: 15,2%; CS: 38,5%; $P < 0,001$). Az anyanyulak túlélése a kísérlet végén a CS csoportban 56%, az E33 és az E42 csoportban 78 és 81% volt ($P = 0,084$). A kortikoszteron szint a CS, az E33 és az E42 csoportban, sorrendben 174,6; 61,0 és 53,6 nmol/g volt ($P < 0,001$). Az egy m² istálló alapterületen, egy év alatt leválasztható nyulak számában a csoportosan tartott anyanyulak termelése csupán 1/9-e volt az egyedileg tartott anyanyulak teljesítményének. A két szaporítási ritmus között viszont mindössze 12% a különbség az E42 csoport javára. Eredményeiből megállapítható, hogy az egyedi elhelyezéshez viszonyítva, a csoportosan tartott anyanyulak termelése, elsősorban a fialási arány és a szopóskori elhullás a szociális stressz miatt lényegesen rosszabb. A csoportos tartásban tapasztalt magas szopós elhullás (a kisnyulak kikaparása, megrágása, megölése) pedig a gazdasági károkon túl állatjóléti (állatvédelmi) aggályokat is felvet.

A hallgató a XXX. Jubileumi OTDK Agrártudományi Szekció Állattenyésztéstani (II.) tagozatában **Második helyezést** ért el.

RAGADOZÓ-ZSÁKMÁNY KAPCSOLATOK VIZSGÁLATA A DRÁVASZENTESI RÉTEN

HAJDU Katalin

IV. évfolyam

természetvédelmi mérnöki (BSc) szak

Konzulensek:

DR. LANSZKI JÓZSEF

tudományos főmunkatárs

DR. PURGER JENŐ

tanszékvezető, egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem

Egy terület természetvédelmi kezeléséhez az ott élő fajok közötti kapcsolatrendszer, különösen a zsákmányszerzési (predációs) viszonyok ismerete nyújthat segítséget. A Duna-Dráva Nemzeti Parkban, Barcs-Drávaszentes határában elhelyezkedő Drávaszentesi réten végzett vizsgálatok során célom volt a ragadozó emlősök és kisemlősök között fennálló kapcsolatok több szempontú vizsgálata, a földön fészkelő madarak fészkalj-predációjának (FAP) kísérletes vizsgálata.

Fotócsapdával, közvetlen megfigyeléssel és életnyomok (lábnyom, ürülék) alapján nyolc, köztük ritka ragadozó emlős taxon előfordulását bizonyítottam a 2009-2010-es vizsgálati időszakban. Hulladék elemzésre alapozott táplálékvizsgálat alapján, a területen élő vörös róka (*Vulpes vulpes*) tavaszi táplálékát mindkét vizsgálati évben főként kisemlősök alkották. A nyest/nyuszt (*Martes taxon*) tavaszi táplálékában 2009 tavaszán kistestű madarak, a következő évben kisemlősök voltak meghatározók. A róka és a *Martes taxon* táplálékában ezek mellett előfordult háziállat és számos más, kisebb jelentőségű táplálékféleség is. A területre jellemző három fő élőhely típusban, így kaszálóréten, legelőn és erdőben élvefogó csapdázással felmértük a kisemlős készletet, ennek során a területen addig nem ismert fajokat is kimutattunk. A táplálék-összetétel vizsgálatok és a kisemlős felmérés adataira alapozott preferenciaszámítás alapján, a ragadozók főként a nyílt területekhez kötődő kisemlősöket, így a *Microtus* nemzetségbe tartozó pocok fajokat preferálták. Ezek mellett a róka az erdei élőhelyhez kötődő erdei pockot is előnyben részesítette. A FAP vizsgálatokban a gyurmatozás és a valódi fürjtojások predációja között nem tapasztaltunk különbséget. A 2009-es évben nem volt élőhelytől (rét, erdőszegély, erdő) függő jelentős különbség a FAP-ban, ezzel szemben a vizsgálat második évében a kísérlet 6. napjától jelentős különbség mutatkozott az egyes élőhelytípusok között. 2009-ben a fészekpredátorok madarak, borz, kisemlősök voltak, taposás egy esetben (őz) fordult elő. A következő évben róka és sikló is megjelent predátorként. 2010-ben a tojások eltűnése miatt a predátorok 26%-át nem tudtuk azonosítani. A fészekaljak túlélési valószínűsége 2009-ben még a kísérlet 13. napján is 85% volt, míg 2010-ben 64%. A viszonylag magas fészek túlélési arány a rendelkezésre álló táplálékforrások (kisemlősök, háziállat, hulladék) bőségét jelzi. A terület táplálék generalista vadászható ragadozóinak (róka, borz, kóbor macska) állomány szabályozását tervszerű élvefogó csapdázásra alapozva javaslom. Rendszeres kotorékfelmérés mellett a varjúfélék fészekszámlálása (monitorozás), szükség esetén a vadászható fajok gyérítése ajánlott. Ezek a beavatkozások az ember által befolyásolt, de magas biodiverzitású természet közeli élőhelyek fenntartását szolgálják.

A hallgató a XXX. Jubileumi OTDK Biológia Szekció Állatökológia tagozatában
Első helyezést ért el.

„MADARAKKAL A TISZTA LÉLEGZETVÉTELÉRT” (MADÁRETETÉSSSEL A POLLENALLERGIA ELLEN)

HAVASÍ László
IV. évfolyam
természetvédelmi mérnöki (BSc) szak

Konzulens:
DR. MOLNÁR MARCELL
egyetemi docens

Munkámat további kutatások gondolat ébresztőjének szánom. Megerősíteni kívánom, hogy madáretetésnek, mint aktív természetvédelmi tevékenységnek van létjogosultsága. Egy szemszögből vizsgálva, egy civilizációs ártalomként jelentkező problémakör (allergia) megelőzésének előtérbe kerülésével, közvetetten az egészségvédelmet is szolgálhatja.

**FAJTATISZTA ÉS KERESZTEZETT BÁRÁNYOK ÉLETKORHOZ KÖTÖTT
GYARAPODÁSÁNAK VIZSGÁLATA**

HOCK Éva
V. évfolyam
agrármérnöki szak

Konzulensek:
NAGY ZSUZSANNA
PhD hallgató
DR. TOLDI GYULA
tudományos főmunkatárs

A dolgozatunkban 101 fajtatiszta és keresztezett bárány életkorhoz kötött gyarapodását vizsgáltuk születéstől kezdődően, hetenként egy alkalommal végzett testsúlymérésekkel. A három gazdaságban tartott bárányok genotípusai: tejelő lacaune (*továbbiakban lacaune*), lacaune F₁, lacaune F₁ x brit tejelő, charollais, pannonhúsjuh x charollais. Mivel a választásig tartó vizsgálat során elsősorban az anyatej jelentette a bárányok elsődleges táplálékát, ezért a különböző gazdaságok okozta környezeti hatástól eltekintettünk és csak a genotípus hatást vizsgáltuk. A mérési és számítási eredményeink alapján megállapítható, hogy fajtától, genotípustól függetlenül a bárányok gyarapodásának tendenciája az életkor előrehaladásával nem lineáris. A születés idejétől, hetenkénti bontásban elemezve az átlagos napi súlygyarapodási értékeket, azt tapasztaltuk, hogy az hullámzó, és genotípusonként eltérő. A 10 hetes vizsgálat során a bárányok az 1., 3., 6., 8. és 10. héten értek el átlagosan nagyobb napi súlygyarapodási eredményeket, míg a 2., 4., 7. és a 9. héten az előző heti értékhez viszonyítva csökkent a gyarapodás üteme. Az 5. élethét kivételével az átlagos napi súlygyarapodási értékek hétről hétre hullámzó, de összességében növekvő tendenciát mutattak. A fajták, illetve genotípusok közül a lacaune bárányok teljesítménye volt a legkedvezőbb, amelyet a pannon húsjuh x charollais keresztezettek követtek. A fajtatiszta charollais bárányok napi súlygyarapodása az átlaghoz közeli érték körül ingadozott, míg a lacaune F₁, lacaune F₁ x brit tejelő egyedek teljesítménye elmaradt az átlagtól. A születéstől az aktuális heti mérlegelésig számított napi átlagos súlygyarapodás értéke a 4. 5. élethétig csökkent, majd növekvő tendenciát mutatott a genotípusok átlagában. A genotípusok közötti rangsor ez esetben sem változott.

A LÁPI TARKALEPKE (*EUPHYDRYAS AURINIA*) POPULÁCIÓVIZSGÁLATA AZ ŐRSÉGI NEMZETI PARKBAN

HOFFMANN Eszter
IV. évfolyam
természetvédelmi mérnöki (BSc) szak

Konzulensek:
DR. FARKAS SÁNDOR
egyetemi docens
DR. SZENTIRMAI ISTVÁN
osztályvezető, Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság

Dolgozatomban egy kiemelt védelmi helyzetben lévő lepkefaj, a lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*) őrségi élőhelyének, és életmódjának megismeréséhez végzett kutatásaim eredményeit ismertetem. A lápi tarkalepke populációi egész Európában csökkennek, ezért sürgős beavatkozás szükséges fennmaradásuk érdekében. A fennmaradását veszélyezteti a láprétek kiszáradása, a kezelések átalakulása, a kezelés helytelen megválasztása, és a populációk fragmentáltsága.

A lápi tarkalepke őrségi állományait vizsgáltam annak érdekében, hogy választ kapjunk arra, miért csökken az állomány. Ennek érdekében többféle vizsgálatot is elvégeztem. Kezdetben felmértem az állományt, hogy képet kapjunk arról, milyen élőhelyeken fordul elő a lepke. Ehhez transzekt menti számlást használtam, majd a kapott adatok alapján becsültem a populációméreteket, majd augusztusban hernyófészkeket kerestem. Vizsgáltam azt is, hogy egy adott területen belül a petelerakáshoz milyen növényeket választ a lepke. Ehhez vizsgáltam a növényzet magasságát, borítását, valamint az egyes tápnövények levélzetét.

A legfontosabb veszélyeztető tényező a lepke esetében a terület kezelése. Az évtizedekkel ezelőtt jellemző legeltetés és mozaikos kézi kaszálás helyett ma már gépekkel kaszálnak, rövid idő alatt nagy területen. A nagyobb hozam érdekében alacsony tarlót hagynak, ezzel megsemmisítve az ördöggharaptafűvet (*Succisa pratensis*), a lepke tápnövényét. A kaszálás gyakran olyan időpontban történik, amikor a lárva nagy valószínűséggel elpusztul. A kaszálás helyes időpontjára irányuló vizsgálat során végigkövettem a lárvák fejlődését a petecsomó lerakásától a lárvák kifejlődésén át augusztus végéig. Ez alapján következtetni tudtam a kaszálás megfelelő időpontjára. A „pete korban” történő kaszálás nagy károkat okoz, mivel elkaszálják a leveleket, ezáltal a peték is megsemmisülnek. Fiatal lárvaállapotban megfelelő a kaszálás, mert ekkor még kisméretű hernyófészkekben élnek. Később azonban ez terebélyesedik, így csökken a túlélés lehetősége. A hernyófészkek lekaszálása nem mindig végzetes, ha a lárvák túlélnek, akkor egy új tápnövényen képesek új szövedéket kialakítani. Minden esetben ajánlott a bűvósávok fennhagyása a területen, mivel itt biztosan túlélhetnek a lárvák. Azonban ezt is mozaikosan, évről évre más helyen kell fennhagyni, különben megindul a cserjésedés.

Rendkívül fontos, és aktuális probléma a lepke fennmaradása érdekében a helyes kezelés bevezetése. Azonban ezt megnehezíti, hogy adott területeken más védett fajok is előfordulnak, így tehát azt is figyelembe kell venni, hogy számukra milyen kezelés a megfelelő.

A hallgató a XXX. Jubileumi OTDK Agrártudományi Szekció Természetvédelmi állattan tagozatában **Második helyezést** ért el.

KÜLÖNBÖZŐ MÉRTÉKŰ SZELEN KIEGÉSZÍTÉSEK HATÁSA AZ AFRIKAI (*CLARIAS GARIEPINUS*) HARCSA TERMELÉSÉRE ÉS A FILÉ SZELEN TARTALMÁRA

HORVÁTH Zoltán

I. évfolyam

PhD hallgató, 2010

Konzulensek:

DR. MOLNÁR TAMÁS

tudományos főmunkatárs

BIRÓ JANKA

tudományos segédmunkatárs

A szelén szerepe – mint antioxidáns – az utóbbi tíz évben felértékelődött, mivel számos betegség – például a szív-és érrendszeri, valamint daganatos megbetegedések – megelőzésében játszik fontos szerepet. Az ember napi szelén szükségletét 60-75 µg-ban állapították meg nemtől függően. A szelént több esetben alkalmazták már funkcionális élelmiszer előállítására. A kísérletünk középpontjában álló afrikai harcsa igénytelenségének köszönhetően nagyon könnyen tartható intenzív, ipari körülmények között, és mára Magyarország áruházainak polcán is megtalálható halfaj. Kísérletünkben a különböző mértékű szelén kiegészítések hatását vizsgáltuk az afrikai harcsa termelésére és a filé szelén tartalmára. Célunk az volt, hogy megállapítsuk, hogy elegendő-e a nevelés utolsó hat hetében magas szelén tartalmú táp etetése ahhoz, hogy funkcionális élelmiszert alítsunk elő. A piaci méretű halakat (átlagos tömeg: 1541 g) recirkulációs rendszerbe telepítettük, kezelésként 2-2 kádat beállítva, 85 kg/m³ sűrűség mellett. A halakat egyedileg jelöltük. A 42 napos kísérlet során étvágy szerint, naponta háromszor etettünk. A kísérleti tápok 0,5 mg/kg; 2 mg/kg illetve 4 mg/kg szelén kiegészítést tartalmaztak, szelénrel dúsított élesztő formájában. Kontroll tápként 45% nyersfehérjét és 6,4% nyerszsírt tartalmazó, kereskedelmi forgalomban kapható harcsatápot etettünk. A kísérlet során vizsgáltuk a halak megmaradását, napi testtömeg-gyarapodását, specifikus testtömeg-gyarapodását (SGR), kísérlet alatti takarmány-fogyasztását, takarmányhasznosítását (FCR), filé kihozatalát, filék szelén tartalmát, a májsejtek, illetve azok sejtmagjának méretét, és nukleusz/májsejt indexet. A megmaradás minden kezelés esetében 100%-os volt. A főbb termelési mutatókat vizsgálva megállapítottuk, hogy azokra a táp szelén tartalmának hatása általában nem volt szignifikáns. Az SGR esetében kapott érték a kontroll táp esetében volt a legjobb (0,3 %/nap), de szignifikánsan csak a 0,5 mg/kg-os csoporttól különbözött (0,14 %/nap). A viszonylag gyenge növekedés a piaci méretű halak csökkenő növekedési erélyével magyarázható. A takarmányértékesítés még piaci halhoz képest is gyengén alakult. Azonban sem az SGR sem az FCR nem befolyásolta a szelén beépülését az afrikai harcsa izom szövetébe, és annak mértéke a kiegészítés mértékével arányosan nőtt, a takarmány és a filé szelén tartalma között közepesen erős pozitív lineáris összefüggést figyeltünk meg. A szelén beépülése a filébe a 4 mg/kg szelént tartalmazó táp esetén szignifikánsan magasabb lett (109µg/kg) a többi kezeléshez képest. A kontroll csoporthoz képest mindhárom szelén kiegészítésű csoportban szignifikánsan nőtt a májsejtek mérete. A sejtmag mérete a 0,5 és 2 mg/kg kiegészítésű csoportoknál bizonyult szignifikánsan nagyobbaknak, mint a kontroll, illetve 4 mg/kg-os csoportoké. A nukleusz/májsejt index a kontroll csoport esetében szignifikánsan kisebb volt, mint a 2, illetve 4 mg/kg-os csoportnál.

Vizsgálataink alapján megállapítható, hogy elegendő a piaci hal méret mellett egy hathetes időszak a szelén filébe való beépülésére. A takarmány magas szeléntartalma az afrikai harcsa termelését döntően nem befolyásolja, és a szelén beépülésének köszönhetően funkcionális élelmiszer előállítására alkalmas.

A hallgató a XXX. Jubileumi OTDK Agrártudományi Szekció Takarmányozástani tagozatában **Második helyezést** ért el.

CT VIZSGÁLATOK ÉRTÉKELÉSE ALLOMETRIKUS ALKALMAZÁSHOZ HÁZINYÚLBAN

JÁNOSI Nóra
VI. évfolyam
agrár-mérnök-tanári szak

Konzulensek:
DR. NAGY ISTVÁN
tudományos munkatárs
DR. PETNEHÁZY ÖRS
kutató állatorvos

A Kaposvári Egyetem Kísérleti Nyúltelepén tartott 12 Pannon fehér nyúl CT és vágási adatait elemeztem 11 hetes korban. A vizsgálati tulajdonságok az alábbiak voltak: szív és tüdő együttes tömege, vesék együttes tömege, hideg karkasz tömeg, elülső részek tömege, középső részek tömege, hátulsó részek tömege, hosszú hátizom tömege, CT-vel mért elülső részek térfogata, középső részek térfogata, hátulsó részek térfogata, valamint a hosszú hátizom térfogata. Az állatokat 2010 októberében vágtuk le. Az adatokat korrelációanalízissel elemeztem. A korrelációanalízis bizonyította, hogy a viszonylag kisméretű testállatokon a CT mérések alkalmatlanok az egyes testrészek térfogatának pontos becslésére, ami a nyulak esetében a CT vizsgálatok allometriás alkalmazását kizárja.

A REPRODUKCIÓ ÉS A KONDÍCIÓ KAPCSOLATA EGY NAGYTEJŰ HOLSTEIN- FRÍZ ÁLLOMÁNYBAN

KACSALA László
III. évfolyam
állattenyésztő mérnöki (BSc) szak

Konzulens:
DR. KOVÁCS ATTILA ZOLTÁN
egyetemi docens

A tejelő marhák - különösen a holstein-fríz - további sorsa szempontjából a reprodukció javítása életbevágóan fontos. A genomika tudományának fejlődésével ez elérhető közelségbe került. Addig is, amíg egzakt módszerek nem állnak rendelkezésre, nem lebecsülendő a nőivar (bikanevelő tehenek) szelekciójában a test állapotváltozásának (kondíciójának) figyelemmel kísérése.

Vizsgálatainkban egy hazai nagytermelésű állomány ($n = 52$) objektív (ultrahang, UH), illetve szubjektív (pontozás, BCS) kondícióvizsgálatát végeztük el a szárazon állás kezdetétől a laktáció 6. hónapjáig és ezeket vetettük össze a termelési, illetve a reprodukciós mutatókkal.

A vizsgált populáció a reprodukciós paraméterek tekintetében - nyitott napok száma: 116 nap; termékenyítési index: 2,24; első termékenyítésre vemhesültek aránya: 44,8 % - megfelel a hazai átlagnak. A nyitott napok száma az újravemhesülés időszakában mutatta a legszorosabb korrelációt a kondícióval ($r = 0,49$). A kondíció-pontszámok lényegesen jobban öröklődnek, mint a termékenységi mutatók, ezért célszerűbb lehet a reprodukcióra irányuló közvetett szelekcióban a kondíciót figyelembe venni. Mivel a kondíciópontozás könnyen megtanulható, illetve a kondíció objektív és a szubjektív bírálata között szoros a kapcsolat ($r = 0,75$) ezért a menedzsment számára rendkívül hasznos lehet alkalmazása. A kritikus - ellés utáni - időszakban a BCS-rendszer a lényegesen objektívebb UH-eljárással helyettesíthető. Az ellés utáni kondíció korcsoportonkénti figyelemmel kísérése ugyanis hasznos lehet például fogadó-csoport bontások (elsőborjasok, idősebbek, stb.) szempontjából.

A hallgató a XXX. Jubileumi OTDK Agrártudományi Szekció Állattenyésztéstani (I.) tagozatában **Harmadik helyezést** ért el.

KÉT HAZAI STRUCCÁLLOMÁNY ÉRTÉKMÉRŐ TULAJDONSÁGAINAK VIZSGÁLATA

KORONA Kata Éva

III. évfolyam

állattenyésztő mérnöki (BSc) szak

Konzulens:

DR. ÁPRILY SZILVIA

egyetemi tanársegéd

A futómadarak közül a strucc (*Struthio camelus*) az 1990-es évek elején került Magyarországra. Ez a faj hazánkban nem honos és nem is honosított, tenyésztett vadként tartják nyilván. A tartásra vonatkozó jelenlegi előírások túlszabályozottak, négy minisztérium engedélye szükséges a tartásához. Feltehetően ez okozza, hogy a tartók jelentős része nem jelenti be állományát. Becslések szerint jelenleg az ország 250-300 gazdaságban mintegy 1500-2000 tenyészállatot tartanak. A ma már jelentős létszámú állomány létrejöttét nem követte a tenyésztési, tartási, takarmányozási technológiák kialakítása, nem adottak a vágási és feldolgozási lehetőségek, továbbá a piacok és az export-lehetőségek feltérképezése sem történt meg. A tenyésztésére nincs elfogadott tenyésztési program vagy szabályzat. A tartás és a feldolgozás Magyarországon egypólusú, az állományok tartása a keleti országrészre koncentrálódik. Mindezek ellenére az elmúlt csaknem 20 év tapasztalatai azt bizonyították, hogy a strucc kiválóan alkalmazkodott hazánk éghajlatához, gazdaságosan, nagy létszámban tartható, környezetével szemben nem támaszt nagy igényeket, amelyek következtében tartása olyan kitörési pontot jelenthet, amelyet felismerve, a futómadár tartásban rejlő lehetőségek kiaknázhatók.

Tudományos diákköri dolgozatom célja, egy kisebb és egy nagyobb hazai struccartó gazdaság összehasonlítása, illetve azok előnyeinek és hátrányainak megállapítása volt. A célkitűzésben megfogalmazottak érdekében a zagyvarékas és a téglási struccállományok szaporasággal és hústermelő képességével összefüggő értékmérő tulajdonságok alakulását hasonlítottam össze.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a szaporasági mutatók elmaradnak a haszonbaromfiféléknél megszokottaknál, a tojástermelést és a termékenységet jelentősen befolyásolja az időjárás, a tartási mód és az ivararány. A hústermelő képesség vonatkozásában csak a húsformákban és a testek zsírosságában volt különbség.

A KELETI RABLÓPILLE (*LIBELLOIDES MACARONIUS*) MONITOROZÁSA A DÉLKELET-VÉRTESBEN

MAJOR Nóra Tekla

IV. évfolyam

természetvédelmi mérnöki (BSc) szak

Konzulens:

DR. ÁBRAHÁM LEVENTE

c. egyetemi docens, igazgatóhelyettes, Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága

A keleti rablópile (*Libelloides macaronius*), védett és veszélyeztetett faj, hazánkban szórványosan fordul elő. A Vértess-hegység délkeleti területein található potenciális élőhelyein, 43 mintaterületen felmérést végeztem 2009.07.15-17ig. A mintaterületek közül összesen három élőhelyen találtam meg a fajt. A három területen felvett sávtranszektek módszerrel egyedszám-becslést végeztem, amely alapján abszolút populáció nagyságot becsültem. Továbbá feljegyeztem a területeken a populációkat veszélyeztető tényezőket, amelyek a következők voltak: becserjésedés, túlzott területhasználat, élőhely degradálás (túllegeltetés, terepmotorozás). Megállapítottam, hogy a faj folyamatos populáció felmérésére, élőhelyeinek természetvédelmi célú kezelésére lenne szükség.

A CT SZELEKCIÓS CÉLÚ HASZNÁLATA NYÚLTENYÉSZTÉSBEN ÉS HASZNOSSÁGÁNAK ÖKONÓMIAI VIZSGÁLATA

MIKÓ Annamária

V. évfolyam

gazdasági agrármérnöki szak

Konzulensek:

SZABÓ FERENC

egyetemi adjunktus

RADNAI ISTVÁN

tanszéki mérnök

A hazai nyúltenyésztés sajátossága, hogy a felvásárolt nyúl csaknem teljes mennyiségét exportáljuk, a belföldi kereskedelem minimális. Ezzel magyarázható, hogy viszonylag kis termelésünk ellenére, a világ második, Európa legnagyobb exportőre vagyunk. A korábbi mennyiségi szemlélet után mára egyre inkább a minőségi szempontok kerültek előtérbe. A cél nem a termelés maximalizálása, hanem optimalizálása. A minőség egyik fokmérője a hústermelés. A vágási kitermelésre végzett szelekció a nyúltenyésztésben nem gyakori. A Pannon fehér nyúlfajta szelekciója során az egyik legfontosabb tenyészcél a vágási kitermelés javítása. A Kaposvári Egyetem Diagnosztikai és Onkoradiológiai Intézete 1990-től kezdődően lehetőséget nyújt a computer tomográf (CT) állattenyésztési célú alkalmazására, mely lehetővé teszi, hogy a Pannon fehér állományon a hústermelésre in vivo szelekciót végezzenek.

Vizsgálatom célja a CT adatokra alapozott szelekció eredményességének illetve hasznosságának kimutatása a vágóhidak szempontjából. A gazdaságossági elemzés korábban végzett kaposvári kísérletek adatainak felhasználásával, a vágott test egyes részeinek, az érték kapott árral történő súlyozásával végeztük el. Az eredmények alapján megállapítottuk, hogy az 1 kg-os élősúlyhoz viszonyítva, egész vágott test értékesítéséből származó árbevétel a fajtatiszta Pannon fehér nyúl esetében meghaladta az összes többi keresztezési kombinációt. A filézett hús értékesítéséből származó árbevétel szintén a Pannon fehér nyulak esetében volt a legnagyobb. A 2004-es kísérlet adatai alapján a Pannon fehér és a hibrid apai vonallal végzett kombinációt összehasonlítva, a filézés utáni árbevételt tekintve egy millió, 2,5 kilogrammos vágónyúl vágását követően több mint 42 millió forint többlet árbevételt érhet el a vágóhíd Pannon fehér nyulakkal. A 2007-es kísérlet esetében ez az érték 72 millió forint.

Megállapítottuk, hogy a CT adatok alapján végzett szelekció előnyös a vágóhidaknak, mert azonos súlyú (ugyanazért az árért vásárolt) nyulakból több hús nyerhető ki, ami jelentős többlet árbevételt eredményez. Érdemes lenne a vágóhidaknak magasabb árat fizetni ezekért az állatokért, a nyereséget ilyen formában a termelővel megosztani.

AZ EGYEDILEG ÉS CSOPORTOSAN TARTOTT ANYANYULAK TERMELÉSÉNEK VIZSGÁLATA

MOLNÁR Szilvia

V. évfolyam

agrár-mérnök-tanári szak

Konzulensek:

DR. MATICS ZSOLT

tudományos munkatárs

GERENCSÉR ZSOLT

tanszéki mérnök

Az intenzív nyúltartást folytatók és a különböző alternatív tartási formát javaslok véleménye között jelentős ellentétek mutatkoznak. A kísérlet célja a Négy Mancs Alapítvány elvárásai alapján kialakított, csoportos tartási rendszerben és a ketrecben tartott anyanyulak termelési eredményeinek összehasonlítása volt. A kísérletet a Kaposvári Egyetem nyúltelepén végezték. 17 hetes nőivarú nyulakat véletlenszerűen 3 csoportba osztottak. Kettőben az anyanyulakat hagyományos tenyészketrecben, egyedileg helyezték el, mesterséges termékenyítéssel 33 napos (E33, n=16), vagy 42 napos (E42, n=18) szaporítási ritmust alkalmaztak. A harmadik csoportban (CS, n=16) az anyanyulakat a Négy Mancs Alapítvány által előírt módon, csoportosan tartották. Nagy alapterületű (7,7m²) fülkében 4-4 anya- és 1-1 baknyulat helyeztek el. Mindhárom csoportban az első 3 fialás eredményét (fialási arány, alomlétszám /összes, élő, választott/, szopós elhullás, anya kiesés) értékelték. Csoportos tartásban emellett feljegyezték az ún. „normálistól eltérő” viselkedések előfordulását. A termelési adatokat egytényezős varianciaanalízissel, a fialási arányt és a szopóskori elhullást chi²-próbával, az anyanyulak kiesését pedig survival-analízissel, SPSS 10.0 statisztikai programcsomag segítségével értékelték. A három fialás összesített eredménye alapján megállapították, hogy a csoportosan tartott anyanyulak fele nem fialt. Az E33 és az E42 csoportban a fialási arány P<0,05 szinten jobb (74,0% és 85,4%) volt. Az összes (E33: 9,16; E42: 9,03; CS: 9,81; P=0,556) és az élve született alomlétszámban (E33: 8,81; E42: 8,18; CS: 9,67; P=0,128) nem kaptunk a három csoport között különbséget.

Szopós elhullásban a csoportosan tartott anyák értek el szignifikánsan rosszabb eredményt (E33: 18,4%; E42: 14,1%; CS: 39,9%; $P < 0,001$). 1 m^2 istálló alapterületre számítva az 1 év alatt leválasztható nyulak számában a csoportosan tartott anyanyulak teljesítménye csupán 1/6-a volt az egyedileg, ketrechen tartott anyanyulak termelésének. Az anyanyulak túlélését tekintve megállapították, hogy a csoportosan tartott anyanyulak csak 56%-a élte meg a harmadik fialást, szemben az egyedileg tartott anyákkal, ahol 33 napos szaporítási ritmusban 78%, 42 napos ritmus esetén pedig 81% volt a túlélés. Eredményeinkből megállapítható, hogy az egyedi elhelyezéshez viszonyítva, a csoportosan tartott anyanyulak termelése, elsősorban a fialási arány és a szopóskori elhullás, lényegesen rosszabb. A csoportos tartásban tapasztalt magas szopós elhullás (a kisnyulak kikaparása, megrágása, megölése) pedig a gazdasági károkon túl állat jólléti (állatvédelmi) aggályokat is felvet.

A TAKARMÁNYOK XYLANÁZ KIEGÉSZÍTÉSÉNEK HATÁSA A TÁPLÁLÓANYAGOK BÉLSZAKASZONKÉNTI EMÉSZTHETŐSÉGÉRE NÖVENDÉK SERTÉSEKBEN

OTTÓ Daniella

V. évfolyam

agrár-mérnök-tanári szak

Konzulens:

DR. TOSSENBARGER JÁNOS

egyetemi docens

Vizsgálataink során arra kerestünk választ, hogy az arabinoxylánok bontását végző xylanáz eltérő dózisaik miként befolyásolják a táplálóanyagok (nyersfehérje, nyerszsír, nyersrost, N-mentes kivonható anyag, NDF, ADF, energia) ileális-, postileális és bélsárból mért emészthetőségét növendék sertésekben, nagy NSP-tartalmú takarmánykomponensek felhasználásával összeállított takarmánykeverékek etetésekor. A vizsgálatokat kezelésenként négy hibrid ártánnal két ismétlésben állítottuk be (8 állat/kezelés), amelyek élősúlya a kísérlet kezdetén $38,5 \pm 4,2$ kg volt. A kísérlet során 3 kezelést vizsgáltunk. Az I. kezelésben a takarmánykeverék gabona-szójadara-melléktermék alapon került összeállításra és xylanáz kiegészítés nélkül készült. A II. és III. kezelésben a takarmánykeverékek összetétele és táplálóanyag tartalma megegyezett az I. kezelésben etetett takarmánykeverékével, de az alapdiétákat 8000 BXU/kg, (II. kezelés) illetve 16000 BXU/kg (III. kezelés) mennyiségben, xylanázzal egészítettük ki. A keveréktakarmányok valamint a chymus-, és bélsárminták táplálóanyag tartalmát az AOAC (1996) leírása szerint határoztuk meg. A kísérleti adatokat varianciaanalízissel (ANOVA) elemeztük (SAS, 2004). Szignifikáns kezeléshatás esetén az egyes kezelések közötti eltérések statisztikai megbízhatóságát Tukey-tesztel ellenőriztük (SAS, 2004).

Adataink szerint az alapdiéta 8000 BXU/kg xylanázzal történő kiegészítésekor a legtöbb táplálóanyag emészthetősége megnő ($P \leq 0,05$). Az ileum végén mért emészthetőség javulás kifejezettebb, ami a nyerszsír kivételével valamennyi vizsgált táplálóanyag esetében megállapítható. A megnövelt nyersrost, NDF és ADF tartalmú (nagy NSP-tartalmú) diéták xylanázzal történő kiegészítésekor az energia abszorpció helye megváltozik, az ileumban abszorbeálódó energia aránya megnő, a postileális abszorpció aránya viszont csökken. Az enzimdózis további növelése (16000 BXU/kg) nem jár együtt a táplálóanyagok és az energia emészthetőségének további javulásával, és az energia abszorpció helye sem módosult tovább.

A KUTYÁK EPILEPSZIÁJÁNAK ALTERNATÍV GYÓGYKEZELÉSI MÓDJAI

RÁCZ Tímea
V. évfolyam
agrármérnöki szak

Konzulens:
DR. ZOMBORSZKY ZOLTÁN
egyetemi docens

Az elmúlt néhány évben annak a folyamatnak lehettünk szemtanúi, hogy a természetes gyógyító eljárások és anyagok alkalmazása iránt az állatgyógyászatban is egyre inkább nő az érdeklődés. A hobby állattartásban, a kutyák esetében egyre gyakoribb betegség az idegrendszeri tünetekkel járó epilepszia. Általánosságban a kutyák a tüneti kezelése a humán gyakorlatban alkalmazott hosszantartó és mellékhatásoktól sem mentes antiepileptikumokkal történik. Ismert, hogy ez a tünet együttes mellékhatásoktól mentes alternatív gyógykezelési módszerekkel is kezelhető; ezeknek az eljárásoknak az elterjedése Magyarországon azonban még gyermekcipőben jár. Dolgozatomban arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy a beltenyésztettséggel és az esetleges diszharmonikus együtt élésből fakadó epilepszia-szerű tünetek alternatív gyógykezelés is tünetmentességhez vezethet. Annak érdekében, hogy a megfelelő terápiát alkalmazzon az állatorvos a helyes diagnózis felállításához részletes anamnézis (kórelőzményi adatok felvétele és elemzése), a klinikai tünetek, az ideggyógyászati status, a kiegészítő laboratóriumi és esetlegesen egyéb műszeres vizsgálatok, mint elektroencefalográfia (EEG), és képalkotó eljárások (CT, MRI) eredményeinek az összevetése is szükséges lehet.

BOLYGATÁS HATÁSAINAK VIZSGÁLATA ZSELICI BÜKKÖSBEN

SOMOGYI Zoltán
IV. évfolyam
természetvédelmi mérnöki (BSc) szak

Konzulens:
DR. JUHÁSZ MAGDOLNA
c. egyetemi docens, osztályvezető Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága

Kaposvártól délre, Töröcske település közelében dél-dunántúli bükkös (*Vicio oroboidi* - *Fagetum*) erdőtársulás részletes cönológiai vizsgálatát végeztem. E területet – az Észak-Zselic dombvidékét – nagy kiterjedésű őshonos erdőségek borítják. A térképen összefüggő erdőtakaróval jelölt területen belül azonban nagy kiterjedésű vágások és fiatalosok vannak, idős erdő alig található. Esetenként szembevető a fajkészlet változása a zárt erdővel szomszédos vágott területen, azonban a változásnak és a későbbi regenerációnak a mértékére nincsenek megfelelő adatok.

Korábban, az 1950-es években Borhidi Attila végzett részletes vizsgálatokat a Zselicben, de az általam vizsgált szűkebb területen még részletes cönológiai vizsgálatok nem történtek. Így fontosnak tartottam a terület klasszikus cönológiai felmérését, hogy képet kapjak a társulás fajösszetételéről, jelenlegi állapotáról, a vágásos erdőgazdálkodásnak a fajkészletben indikált hatásairól, illetve ez utóbbi esetleges regenerálódásának mértékéről.

Munkám során Borhidi Attila eredményeiből kiválasztottam azokat a mintavételi helyeket, amelyek legközelebb estek saját vizsgálati területemhez. Saját cönológiai felmérésem adatait ezután összevettem az ötven évvel ezelőtt végzett felmérés eredményeivel, ilyen módon lehetőségem nyílt bizonyos változások elemzésére.

Továbbiakban szintén cönológiai módszerekkel vizsgáltam az erdők fajösszetételében bekövetkező változásokat a felújítógázás különböző stádiumaiban, és elemeztem a fajok által indikált hatásokat.

Megállapítottam, hogy az erdőgazdálkodás során alkalmazott fokozatos felújító-vágás hatására az erdő fajkészlete jelentősen megváltozott. A természetes vegetációra jellemző fajok borítása csökkent, illetve eltűntek a területről. Megjelentek a zavarást toleráló fajok, majd a különböző tájidegen elemek.

Munkámmal a biológiai sokféleség megőrzéséhez, a természetvédelmi munka hatékonyabbá tételéhez kívántam hozzájárulni.

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉS ÉS ANNAK HATÁSAI A CSOMBÁRDI RÉT TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEN

SUDÁR Gergő

IV. évfolyam

természetvédelmi mérnöki (BSc) szak

Konzulensek:

DR. MOLNÁR TAMÁS

tudományos munkatárs

SZEGVÁRI ZOLTÁN

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

A 2007 óta országosan védett Csombárdi rét Természetvédelmi Terület a belső-somogyi homokvidék északkeleti részén helyezkedik el. A terület jellegzetességét az élőhelyek sokfélesége, a lápi és mocsári típusú élőhelyekhez, valamint a mészkerülő homoki gyepekhez kötődő botanikai és zoológiai értékek adják. A védett területen található 4 hektáros völgyzárógátas halastó az azt körülvevő különböző élőhely típusokra közvetlen és közvetett hatást gyakorol. A terület ökológiai rendszerének szinte egészére befolyással van. Célunk volt vizsgálni a védetté nyilvánítás óta folyó természetvédelmi kezelés hatásait. Összefüggéseket kerestünk a kezeléseket és az elért eredmények között. További célunk kidolgozni azokat a modelleket, amelyekkel a terület további kezelése folytatható.

A természetvédelmi kezelés előtt hosszú évekig szarvasmarha legeltetés folyt a gyepeken, ami kedvező volt a terület számára. A legeltetés felhagyásával egy időben beindult az invazív aranyvessző (*Solidago gigantea*) terjeszkedése és a gyep degradációja. A halastóban félintenzív rendszerű polikultúrás haltermelés folyt. Üzemtervezett erdő sosem volt a területen, nemes nyarak és égeres kivágása zajlott.

A természetvédelmi kezelés a terület mozaikossága miatt nagyon összetett. Hangsúlyt kellett fektetni a vizes élőhelyek, a gyepek és a facsoportok kezelésére.

A Természetvédelmi Területen számos védett haraszt és zárvatermő faj él. A kezeléseknél köszönhetően több védett faj állománya növekedett, illetve stabilizálódott. A hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*) állomány közel tízszeresére nőtt a láprétek kezelése miatt. A legeltetésnek és az árasztásnak köszönhetően csökkent az aranyvessző állománya. Valamint a cserjésedő gyepeken a tájidegen erdei fenyő visszaszorításával teret nyert egy stabil fekete kökörccsin (*Pulsatilla pratensis* ssp. *nigricans*) állomány is.

A már korábban meglévő zoológiai értékek tovább bővültek a természetvédelmi kezelésnek köszönhetően. Azóta rendszeresen fészkel a barna rétihéja (*Circus aeruginosus*). A szomszédos települések fehér gólya állománya stabil. Valamint rendszeres vendég a réti sas, a fekete gólya és legújabbán a bölömbika is.

Az eddigi kezelések az eredmények tekintetében sikeresnek bizonyultak, így folytatásuk indokolt. Ugyanakkor javaslom más kezelési modellek kidolgozását is.

A COMPUTER TOMOGRÁF ALKALMAZÁSA A TOJÁS ÖSSZETÉTELÉNEK IN VIVO MEGHATÁROZÁSÁBAN ÉS A KELTETŐTOJÁSOK KIVÁLASZTÁSÁBAN

SZENTIRMAI Eszter

II. évfolyam

állattenyésztő mérnöki (MSc) szak

Konzulensek:

DR. MILISITS GÁBOR

tudományos főmunkatárs

DR. DONKÓ TAMÁS

intézeti mérnök

A tojások összetételének a keltethetőségre, valamint a kikelő madarak fejlődésére gyakorolt hatását korábban több vizsgálat során is próbálták feltérképezni, ám a vizsgálatokat nagyban nehezítette, hogy a tojások beltartalmának, sárgája-arányának megállapítása a tojás feltörése nélkül elég körülményes, a tojás feltörésével viszont elveszítjük a lehetőségét a tojások keltethetőségének. A tojások összetételének feltörés nélküli meghatározására irányuló korábbi vizsgálatok, mint például a TOBEC módszer alkalmazása, nem adtak megfelelő eredményt a becslések pontos kivitelezéséhez, ezért saját vizsgálatunkban a computer tomográfot (CT) próbáltuk meg alkalmazni a korábban elért becslési pontosságok javítására.

Kísérletünkben kerestük a legnagyobb becslési pontosságot adó technikai beállításokat, valamint meghatároztuk, hogy hány tojást és milyen elrendezésben lehet egyidőben megfelelően vizsgálni. A vizsgálatok eredményeként arra a következtetésre jutottunk, hogy a tojásokat 10 db-os tojástartóra helyezve – azaz egy képen két tojás keresztmetszeti képét vizsgálva – részletgazdagabb képet kapunk, így pontosabb becsléshez jutunk ($r=0,79$), mint amikor a tojásokat 30 db-os tojástartóra tesszük és egyszerre 5 tojás keresztmetszeti képét vizsgáljuk ($r=0,65$). A technikai beállítások tekintetében azt tapasztaltuk, hogy a csőfeszültség hatással van a becslés pontosságára (a magasabb csőfeszültség pontosabb becslést eredményez), az áramerősség változtatása viszont nem befolyásolja azt. A CT felvételek értékelése során problémát jelentett, hogy az állati zsírszövetnek a többi szövettípustól a Hounsfield-skálán való jó elkülöníthetőségéhez képest a tojássárgája nem mutat ilyen eltérést a tojásfehérjéhez képest. Ennek kiküszöbölésére eleinte manuális eljárással kereteztük be a tojássárgáját az elkészült keresztmetszeti képeken, majd egy újonnan fejlesztett speciális szoftver segítségével automatizáltuk ezt a folyamatot. Ezt követően kísérletet tettünk a kidolgozott módszer gyakorlati alkalmazhatóságának vizsgálatára. Tenyésztőtojásokat vizsgáltunk meg a CT berendezés segítségével, majd ezeket a tojásokat keltetőgépbe helyeztük, és vizsgáltuk a kelés eredményeit, valamint figyelemmel kísértük a madarak hizlalás alatti testsúly változását és a szervezeti zsírbeépülés mértékét.

Azt tapasztaltuk, hogy a tojások sárgája-arányának növekedésével mindkét ivarban csökkent a csibék kelési súlya. A hizlalás alatti testsúly a hímivarban az alacsony sárgája-arányú tojásból kikelt csibéknél volt a legmagasabb minden élethétben a vizsgálat ideje alatt.

A szervezeti zsírtartalom esetében azt tapasztaltuk, hogy nőivarban a magas sárgája-arányú tojásokból kikelt csibék rendelkeztek nagyobb szervezeti zsírtartalommal a hizlalás teljes ideje alatt. Eredményeink alapján megállapítottuk, hogy a komputer tomográf alkalmazásával a tojássárgája térfogata meghatározható a tojás feltörése nélkül. A CT-vel elért becslési pontosság jobb, mint amit korábban a TOBEC módszer alkalmazásával lehetett elérni, de az eredmények alapján úgy tűnik, hogy a jövőben a becslés további pontosítására kell még törekedni.

A MIKOTOXINOK HATÁSA A LÚDTOJÁSOK KELTETHETŐSÉGÉRE

SZITA Tamás

VI. évfolyam

agrár-mérnök-tanári szak

Konzulens:

DR. BOGENFÜRST FERENC

tanszékvezető, egyetemi tanár

Gazdasági háziállataink (kivételt jelentenek a kérődzők) takarmányának bázisát a különböző gabonafélék teszik ki. Ez viszont magában hordozza a különböző mikotoxikózisok veszélyét. Magyarországon a legnagyobb problémát a fusariotoxinok okozzák. Számos *Fusarium* faj termel trichotecéneket, közülük a legjelentősebbek a T-2, DON, DAS, Fusarenon-X. Ezek a toxinok többféle biológiai hatással rendelkeznek. Okoznak takarmány visszautasítást, cytotoxikusak, károsítják a fehérjeszintézist, befolyásolják a szaporítószervek működését, gyengítik az immunrendszert, ezen kívül, minden ebbe a csoportba tartozó vegyület károsítja a bőrt is.

Az embriófejlődésre nézve a mikotoxinok kétféleképpen fejthetik ki káros hatásukat. Egyrészt megváltoztatják a képződő tojás összetételét (közvetett hatás), másrészt a tojásba jutva közvetlenül hatnak az embriófejlődésre. A trichotecének kismértékű (0,2- 0,3 ppm), de tartós jelenléte a takarmányban a tojás összetételét kedvezőtlenül befolyásolják, ezáltal súlyosan érintik a keltethetőséget is. Attól függően, hogy milyen mértékű a toxikózis egyre korábbi embrióelhalást okoz. A mikotoxikózist a biológiai ellenőrzés (lámpázás, boncolás) alkalmával az alábbi tünetek teszik felismerhetővé:

- a tojások alaki és héjhibái;
- a szakadt, mozgó légkamrával rendelkező tojások nagyarányú megjelenése;
- vér és húsfoltosság nagyarányú megjelenése friss tojásokban;
- tojásfehérje felhígulása;
- tojásfehérje mikroelem- tartalmának és lizozimaktivitás csökkenése;
- zavarosodás és feketerothadást mutató tojások megjelenése a keltetés korai szakaszában;
- a keltetés végén elhalt és befűtött embriójú tojások arányának nagymértékű megemelkedése, magzati nyak- és fejödéma;
- sziktoló testüregbe záródásának problémái; a salakanyagok normálistól eltérő színe, konzisztenciája és nagyobb mennyisége a fehérje- anyagcsere zavarára utal;
- a kikelt napos baromfi csökkent életképessége, magasabb kezdeti nevelési veszteségek.

NÉHÁNY KÜLLEMI TULAJDONSÁG ÉS A HASZNOS ÉLETTARTAM KÖZÖTTI KAPCSOLAT HOLSTEIN-FRÍZ FAJTÁBAN

SZÖGI Szilvia

VI. évfolyam

agrár-mérnök-tanári szak

Konzulensek:

DR. BOKOR ÁRPÁD

egyetemi adjunktus

DR. SZABARI MIKLÓS

egyetemi tanársegéd

BOKOR JULIANNA

PhD hallgató

A hazai és nemzetközi tejtermelési adatok folyamatosan javulnak, melyek mögött azonban romló funkcionális tulajdonságokat találunk. A hazai holstein-fríz állomány átlagosan 2,3 laktációt tölt el a termelésben, komoly problémát okozva ezzel a tenyésztőknek. A tenyésztői munkának, ökonómiai és tenyésztői szempontokból is a célja, eredményessége a termelésben eltöltött minél hosszabb idő.

A világ országaiban használatos szelekciós indexekben, mint amilyen a Magyarországon alkalmazott HGI is, 20-40%-kal szerepel a küllem tenyészértéke (Porvay és mtsai., 1999). A küllemi bírálat jelentősége növekszik, melyet a küllemi tulajdonságok, és a hasznos élettartam közötti kapcsolatnak köszönhet. Egyes küllemi bírálati tulajdonságok több szerző által bizonyítottan pozitívan befolyásolhatják az egyed élettartamát, életteljesítményét Sewalem és mtsai. (2004); Dadpasand és mtsai. (2008); Berta és Béri (2008).

A szakirodalom áttanulmányozása alapján a munkám során azt vizsgáltam, hogy a tejelő holstein-fríz tehenek küllemi tulajdonságai milyen összefüggésben vannak a hosszú hasznos élettartammal. Vizsgáltam a végpont, a fő bírálati és a leíró tulajdonságok kapcsolatát az ellések számával, illetve Körösi (2009) adatait felhasználva, a tejtermeléssel.

A dolgozatomban kapott statisztikailag igazolt eredmények szerint a kevesebb tőgy- láb- lábvég-, általános megjelenés és végpontszámmal rendelkező egyedek ellenek többször. Fő bírálati tulajdonságként egyedül a testkapacitás esetében talákoztam gyenge pozitív irányú korrelációval. A leíró tulajdonságok esetében a törzsmélység kivételével, negatív irányú korrelációt találtam az ellések számával összefüggésben. Egyes leíró tulajdonságok esetében (farlejtés, hátulsó láb oldalnézet, körömszög) ahol az 5 pontos érték lenne az optimális, az ideálistól eltérő pontszámú egyedek termelnek tovább, ahogy arról Báder (1998) is írt.

Az egyes fő bírálati tulajdonságok, illetve a végpont esetében a kevesebb pontszámú bírálati osztályba tartozó tehenek szerényebb laktációs tejtermeléssel, de ugyanakkor nagyobb életteljesítménnyel (8000-15000 kg) rendelkeznek. A kapott eredményekből megállapítható, hogy az átlagostól, egyes tulajdonságok esetében az ideálistól gyengébb küllemmel rendelkező állat tölt el több időt a termelésben. Az általam elvégzett vizsgálat csak egy telepre korlátozódott, ezért a kapott eredmények csak jelzésértékűek. További elemzések lennének szükségesek ahhoz, hogy ezek a következtetések megerősítésre vagy elvetésre kerüljenek. Mindezek alapján valószínűleg újból át kellene gondolni az ideális és a termelésben sok időt eltöltött állatról alkotott képet.

A hallgató a XXX. Jubileumi OTDK Agrártudományi Szekció Állattenyésztéstani (I.) tagozatában **Második helyezést** ért el.

EGYES SÖRTÍPUSOK JELLEMZŐINEK SZENZOROS ÉS MŰSZERES ALAPÚ ÖSSZEHASONLÍTÁSA

VASS Anna
III. évfolyam
mezőgazdasági mérnöki (BSc) szak

Konzulensek:
DR. ROMVÁRI RÓBERT
egyetemi tanár
DRÉGELYI-KISS ENDRE JÁNOS
PhD hallgató

Vizsgálatunk során kereskedelmi forgalomban kapható öt különböző országból származó, három eltérő erjesztési módon előállított, tizennégyféle sör érzékszervi tulajdonságait hasonlítottuk össze. Az organoleptikus vizsgálatok (20 résztvevő, teljes körű profilanalízis) mellett, az illatanyagok elektronikus orral történő detektálását végeztük el. Az eredmények értékelése során először kizártuk a konszenzusos megítéléstől eltérő bírálókat, majd megállapítottuk, hogy bírálói kör szignifikáns különbséget tudott tenni az illat, a recencia és a keserűség tekintetében.. Ezt követően sikeresen elkülönítettük az eltérő erjesztésű söröket. Az elektronikus orr vizsgálat során, csak az illatjellemzők alapján sikeres volt a diszkriminálás az eltérő eredetű sörök, valamint az erjesztési típus tekintetében.

A T-2 MIKOTOXIN HATÁSA BAKNYULAK ONDÓSEJT ÉS TESZTOSZTERON TERMELÉSÉRE

ZVEKÁN Kristóf
VI. évfolyam
agrár-mérnök-tanári szak

Konzulensek:
DR. KOVÁCS MELINDA
tanszékvezető, egyetemi tanár
DR. CSEH SÁNDOR
egyetemi tanár, Szent István Egyetem, Állatorvos-tudományi Kar
DR. TORNÝOS GÁBOR
egyetemi adjunktus

A Magyarországon leggyakrabban problémát okozó *Fusarium* penészgomba fajok által termelt erősen citotoxikus T-2 toxinnak a baknyulak egyes szaporodási folyamataira gyakorolt hatását vizsgáltuk. A kísérletben 12 ivarérett, ondóvételekhez hozzászokott, 4050-4500 g súlyú, 9 hónapos Pannon fehér baknyulat T-2 toxinnal kezeltünk. Az állatok 2 ml/állat/nap T-2 szuszpenziót kaptak nyelőcsőszondán keresztül, 3 napon át. A napi toxinfelvétel 4 mg/állat volt, ami 1,0 mg/testsúly kg alatti (0,78-0,99 mg/kg) terhelést jelentett. Ez, átlagos takarmányfogyasztást véve, kb. 26 mg/tak. kg (ppm) toxin- szennyezettséget reprezentált. A kontroll állatok (n=12) takarmánya nem tartalmazott kimutatható mennyiségű mikotoxint, nekik 3 napon át toxinmentes szuszpenziót adtunk, ugyancsak nyelőcsőszondán keresztül.

Mivel a 2. napon már erőteljes takarmány visszautasítást tapasztaltunk, a kontroll állatok egy részét (n=5) toxinmentes takarmányon, de visszafogva tartottuk, azaz, csak annyi takarmányt fogyaszthattak, amennyit a toxint fogyasztó állatok. A kísérlet 51. napján, azaz, a toxin megvonását követő 48. napon műhüvellyel ondót vettünk az állatoktól, ezt követően elvégeztük a Gn-RH tesztet. A toxinetetés 3 napjában két állat hullott el (a 2. és a 3. napon). Két további nyúl a 4. napon, majd egy a 35. napon. A toxinra jellemző tünetek közül csak a takarmány-visszautasítás, étvágytalanság jelentkezett, a kórbonctani elváltozások megegyeztek a szakirodalomban leírtakkal. A T-2 toxin hatására csökkent a takarmány-felvétel és a takarmány-értékesítés. Toxinhatásra és a visszafogott takarmányozás hatására csökkent a progresszív előrehaladó mozgást végző és a normál morfológiát mutató spermiumok aránya. T-2 toxin hatására 45 %-al csökkent az alap tesztoszteron szint ($P<0,01$). A Gn-RH indukciót követően a tesztoszteron koncentráció a T-2-vel kezelt csoportban végig alacsonyabb maradt, ugyanakkor az alap-szinthez képest a 75. percben 9-szeres növekedést mutatott, szemben a kontroll és a visszafogottan etetett csoportban tapasztalt 5-szörös emelkedéssel.

A MARKOR ÉS MKTOR SKÁLA ALKALMAZHATÓSÁGÁNAK STATISZTIKAI ELEMZÉSE A MAGYAR ÉLELMISZERIPARI VÁLLALATOK KÖRÉBEN

BAREITH Tibor

II. évfolyam

pénzügy és számvitel (BSc) szak

Konzulensek:

DR. KÖVÉR GYÖRGY

egyetemi docens

POLERECZKI ZSOLT

egyetemi tanársegéd

Napjainkban Magyarországon a KKV szektor egy igen viharos átalakulási időszakot él meg, amelyben a tét a nyugati országokéhoz hasonló pozíciók elfoglalása, vagy a multinacionális cégek hatalmas erőfölényével szembeni teljes megadás. Számukra a piacorientált gondolkodás lehet képes eszközt szolgáltatni az egyre intenzívebbé váló piaci versenyben való túléléshez, amelyben kulcskérdéssé válik a fogyasztó véleményének megértése, és beépítése a vállalat folyamataiba. Ennek vizsgálatát teszi lehetővé a MARKOR és MKTOR skálák alkalmazása, amelyek a vállalat piacorientációjának vizsgálatát teszik lehetővé eltérő megközelítésből.

A dolgozat célkitűzése az, hogy a fent ismertetett MARKOR és MKTOR skálák tényezőit, illetve a tényezőket alkotó összesen 49 változót a magyar élelmiszeripari kis- és középvállalkozások 168 tételből álló adatbázisán megvizsgáljam. A megválaszolandó kérdések a következők:

- Vajon a két skálában szereplő három-három tényező egydimenziósnek tekinthető-e?
- Az egyes tényezők elegendő diszkrimináló hatással rendelkeznek-e, vagyis joggal különíthetjük el a tényezőket alkotó változókat három-három tényezőre?

A statisztikai adatelemzés eszközeként a strukturális egyenlet modellezés [SEM] módszerét választottam. A SEM egyaránt alkalmas feltáró elemzések végzésére és előzetes feltételezések igazolására.

Az adatbázis elemzése során megállapítottam, hogy lehetséges a változók szűkítése úgy, hogy az egyfaktoros modell elvetése statisztikailag nem indokolható a vizsgált hat tényező közül öt esetében. Megállapítottam azt is, hogy az egydimenziós tényezők egymáshoz képest statisztikailag igazolható diszkriminációs hatással rendelkeznek.

A létrehozott egydimenziós modellekbe bekerült változócsoporthoz értelmezésével kimutattam, hogy az élelmiszeripari KKV-k inkább a versenytársaikra koncentrálnak, mint a vásárlóikra, alapvetően szekunder információkat gyűjtenek informális csatornákon, a marketing részlegeik pedig elszigetelt helyzetben vannak a szervezeten belül.

Megállapítottam, hogy az adaptált MARKOR és MKTOR skála alkalmas élelmiszeriparban működő kis- és közepes vállalkozások adatbázisának további vizsgálatára, az eredeti kutatási tervben szereplő további adatbázis változókkal történő együttes analízisre.

A hallgató a XXX. OTDK Közgazdaságtudományi Szekció Marketingkommunikáció és társadalmi problémák tagozatában **Különdíjban** részesült.

A FOGLALKOZTATÁSI HELYZET ELEMZÉSE TÉRSTATISZTIKAI MUTATÓK ALAPJÁN

BARTA Anita
IV. évfolyam
pénzügy-számvitel (BSc) szak

Konzulens:
HORVÁTHNÉ DR. KOVÁCS BERNADETT
egyetemi adjunktus

Dolgozatom elkészítésével megállapítottam, hogy országosan 1992 és 2009 között csökkent a foglalkoztatottak száma, mely minden évben megfigyelhető volt. Számuk leginkább Dél-Dunántúl és Dél-Alföld régióiban csökkent. Leghátrányosabb helyzetűek Vas és Nógrád megyék, melyekben körülbelül 14%-kal esett vissza a létszám.

A munkanélküliek száma folyamatosan nőtt az országban. 2001-ben a munkanélküliségi ráta 5,7% volt, 2009-re pedig elérte a 10%-ot. 2009 legrosszabb helyzetű régiója az Észak-Magyarországi volt 15,65%-os munkanélküliségi rátával, a legjobb helyzetben Nyugat-Dunántúl volt 7,52%-kal.

MIKRO-ÉS KISVÁLLALKOZÁSOK FINANSZÍROZÁSA AZ OTP BANK NYRT. ÁLTAL

BIHARY Zsuzsanna
I. évfolyam
pénzügy (MSc) szak

Konzulens:
CSONKA ARNOLD
egyetemi tanársegéd

Dolgozatom kiinduló hipotézise, hogy a mikro-, kis- és középvállalkozások a gazdaságban meglehetősen nagy súllyal szerepelnek, és a jövőben a súlyuk csak növekedni fog. A működő kis- és középvállalkozások túlnyomó többségének a tőkeellátottsága alacsony, amely a válság hatására megváltozott üzleti/gazdasági környezetben különösen nehézzé teszi az életben maradást és a sikeres működést. Ebben nagy szerepük van a különböző pénzügyintézeteknek, legfőképpen a bankok által történő finanszírozásnak, akik át tudják őket segíteni, ha átmeneti likviditási problémájuk akad, és külső forrás bevonására van szükségük.

Mélyinterjűm keretében főként az OTP Bank Nyrt. mkv. (mikro- és kisvállalkozások) üzletágában kínált hiteleinek keresletére és a válság hatásaira kérdezek rá, valamint, hogy mennyiben és miben változott a kereslet az elmúlt időszak folyamán.

Összehasonlítást végzek a jelzálog alapú és folyószámlahitelek esetében két konkurens bank versenytárs termékeivel, az MKB és az ERSTE bankkal, megvizsgálva a termékek számának alakulását, a futamidőt, a lehetséges pénznemeket, valamint, hogy van-e jelentős különbség a kamatok és egyéb költségek tekintetében.

Az mkv. üzletág ügyfelei közül egy élő ügyletet felhasználva elemzéseket végzek. Először megvizsgálom a hitelfelvétel óta eltelt időszakban a különböző törlesztési időpontokban a BUBOR, EURIBOR és LIBOR + a kamatmarge-ok alakulását egészen mostanáig. Ezek után pedig azt vizsgálom, hogy milyen mértékben hatott a válság hatására bekövetkezett árfolyamváltozás a tőketartozás és a teljes törlesztőrészlet alakulására.

FINO-FOOD KFT ÉRTÉKESÍTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK ELEMZÉSE

FEHÉR András

I. évfolyam

vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak

Konzulens:

DR. SZAKÁLY ZOLTÁN

tanszékvezető, egyetemi docens

Legfőbb célkitűzésem az volt a dolgozattal, hogy sikerüljön egy átfogó képet kialakítani a Fino-Food Kft. értékesítési politikájáról.

Szekunder forrásokból a marketing-logisztika fogalomkörét elemzem. Kereskedők felé történő vásárlásösztönzés lehetséges módszereit vizsgálom. Kitérek a szakdolgozatomhoz elkészített 300 fős kérdőív kérdéseire.

Primer kutatásom során bemutatom a Fino-Food Kft. ügyvezető igazgatójával készült mélyinterjú eredményeit. Saját modell segítségével elemzem a *Fino értékesítési csatornáit*.

Munkám során megállapítottam, hogy a Fino-Food Kft. kielégítő csatornapolitikát folytat. Középvállalkozásként nagyon jól megoldják a kereskedők felé történő vásárlásösztönzést és kommunikációt. Hipermarketekben és diszkontáruházakban való további terjeszkedés a fontos jövőbeli cél. Viszonteladók vásárlásösztönzéséhez ki kell használniuk a Gasztróteka által nyújtott előnyöket és fejleszteniük, népszerűsíteniük kell a hivatalos honlapjukat.

AZ ONLINE MARKETING LEHETŐSÉGEI A TEJSZEKTORBAN

FEHÉR András

I. évfolyam

vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak

Konzulens:

DR. SZAKÁLY ZOLTÁN

tanszékvezető, egyetemi docens

A hazai tejfeldolgozók legnagyobb része, főleg a kis- és közepes vállalkozások keveset költenek a marketingre. Az online marketing az egyik legújabb és leginnovatívabb marketing szegmens, amely a legolcsóbb, legjobban mérhető, így jól pozícionálható marketing eszközzé nőtte ki magát. Legfőbb célkitűzésem az volt, hogy az online marketing eszközrendszerének bemutatásán túl, feltérképezzem a hazai tejszektor online stratégiáját.

Szekunder forrásokból először az online marketing általánosságainak áttekintését-, majd egyes részeinek tanulmányozását hajtottam végre. Primer kutatásom során a Fino-Food Kft. ügyvezető igazgatójával, illetve a Tej Terméktanács szakmai koordinátorával készült mélyinterjúk eredményét egy-egy SWOT-analízisben foglaltam össze. Az online marketing eszközeinek gyakorlati alkalmazhatóságát – egy tejfeldolgozó vállalkozás szemszögéből – egy szakértői mélyinterjú alapján elemeztem.

Online kérdőíves megkérdezéssel vizsgáltam a fogyasztói szegmens internetes szokásait illetve, tejjel kapcsolatos honlapok és a „Tejbár” honlapjának látogatási tényezőit. Végül elemeztem a szakértői online fókuszcsoportos vizsgálatom eredményeit.

A Tej Terméktanács nagyon kielégítő online stratégiát folytat. Legfőbb jövőbeli céljuk az iskolatej program online felületre integrálása. A Fino-Food Kft. még kevésbé használja az online marketing nyújtotta lehetőségeket. Egy mindenre kiterjedő tanulmánnyal vagy tájékoztatással, viszont meg lehetne győzni a Kft.-ét az online marketing kipróbálásáról. Véleményem szerint érdemes lenne az online marketing lehetőségeit egy fórum keretében bemutatni a tejfeldolgozóknak. Ez segítséget jelentene, hogy az általában, marketingtevékenységre keveset költő vállalkozások megismerhessék az egyik legtakarékosabb, ugyanakkor hatékonynak bizonyult marketing szegmens eszközeit. Fogyasztói szempontból egy olyan blogot lehetne kialakítani, ami a tej pozitív egészségre ható tényezőinek hangsúlyozásával nyújtana releváns információkat a látogatóknak. A tejszektor résztvevőinek támogatásával hitelesíteni lehet ezt a blogot és a vírusmarketing segítségével a közösségi portálokon terjeszteni a megfelelő célcsoport kijelölése után.

A hallgató a XXX. OTDK Közgazdaságtudományi Szekció Internet, közösségi média és marketing tagozatában **Különdíjban** részesült.

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS BEVEZETÉSE ÉS MEGÍTÉLÉSE A II. RÁKÓCZI FERENC ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONTBAN

FERENC Gabriella

V. évfolyam

gazdasági agrármérnök szak

Konzulens:

DR. MOLNÁR ESZTER

egyetemi tanársegéd

Az Európai Unió tagállamai úgy vélik, hogy a gazdasági fejlődés kulcsfontosságú tényezője a rendelkezésre álló humán erőforrások minősége, ezért a közösségi és a nemzeti oktatáspolitikák fő célkitűzése a tudásalapú munkaerő arányának növelése a munkaerőpiacon. Így nem véletlen, hogy hazánkban is egyre nagyobb jelentőséggel bír a kompetencia alapú oktatás. Dolgozatom központjában Nagymányok általános iskolájában bevezetett kompetencia alapú oktatást vizsgálom. Kutatásom során számos módszer alkalmazásával összevettem a gyermekek szüleinek és a tanároknak a véleményét a kompetencia alapú oktatásról, így egy átfogó képet kaptam, a bevezetés óta eltelt időszakról.

FEJÉR MEGYEI NONPROFIT SZERVEZETEK ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSE ÉS KAPCSOLATA AZ EURÓPAI UNIÓVAL

GUBA Andrea

III. évfolyam

gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök (BSc) szak

Konzulensek:

DR. WALTER VIRÁG

egyetemi adjunktus

SZABÓ GÁBOR

egyetemi tanársegéd

A dolgozat arra kíván rámutatni, hogy a Fejér megyei nonprofit szervezetek között területi/regionális alapokon történő kapcsolatrendszer épült ki. A megkérdezett szervezetek igénylik egy közös érdekképviselői szerv létrehozását, amely minden nonprofit szervezetre kiterjed, területi elvek mentén épül fel, és az állammal való kapcsolattartás a fő feladata. Kutatásom során azt is bemutatom, hogy a megyében található szervezetek többségének nincs kapcsolata az Európai Unióval, így nem tudja érdekeit érvényesíteni közösségi szinten.

SZOMBATHELY MARKETING STRATÉGIÁJA

HAZAY Anita

V. évfolyam

közgazdász – gazdálkodási szak

Konzulensek:

DR. SZENTE VIKTÓRIA

egyetemi adjunktus

DR. SZIGETI ORSOLYA

egyetemi adjunktus

Egy település eredményes működéséhez és megfelelő kommunikációjához is legalább annyira szükséges az innováció orientált gondolkodásmód, az újításokra való fogékonyság – annak érdekében, hogy a lakosság elégedett legyen, illetve felkeltsük azok érdeklődését, akik nem kötődnek az adott településhez – mint egy termék vagy szolgáltatás esetében. Településmarketing esetében három célcsoportra kell fókuszálnunk. Elsősorban a helyi lakosságra, hisz ők azok, akik minden egyes nap a város „fogyasztói”. A turisták az a célcsoport, akit meg kell győzni arról, hogy érdemes ezen „termék” fogyasztójává válniuk. A turisták mellett a vállalkozók, beruházók azok, akiket hasonlóképp szeretnénk a városba csábítani. Természetesen ez utóbbi két célcsoport felé egészen másként kell kommunikálnunk a város előnyeit, az ott rejlő lehetőségeket, mivel más-más érdek vezérli őket.

A dolgozat megírásakor fő célom az volt, hogy a megfelelő mennyiségű információ összegyűjtése után kialakítsak a város számára egy költséghatékony, minden célcsoportra kiterjedő kommunikációs stratégiát, amely segítségével javítható a város imázsképe, mind a turistákra, mind a helyi lakosokra, valamint a vállalkozásokra nézve. Ezt a célt tartottam szem előtt a kutatási módszerek kiválasztásánál is.

Ezért került sor a lakosság körében történő kérdőíves megkérdezésre, az internetes imázs kutatásra, a mélyinterjúkra-melyek során a turisták mellett a vállalkozásokról is szó esett-, valamint a szintén helyi lakosokkal lebonyolított fókuszcsoportos interjúkra.

A kutatások eredményeiből kiderült, hogy a város kommunikációja nem megfelelő, minden célcsoport esetében javítható a hatékonyság, amelyhez nem feltétlenül szükséges az eddig elfogadott költségvetés kibővítése, az erre a célra felhasznált források hatékonyabb kihasználására volna szükség. Az általam megfogalmazott javaslatok átgondolásakor is figyelembe vettem a korábbi évek során kommunikációs célra elkülönített pénzösszeget.

HATÁRMENTI RÉGIÓK (DÉL- DUNÁNTÚL, VAJDASÁG, SZLAVÓNIA) SZÓJAVERTIKUMA

HORVÁT Adelina

V. évfolyam

gazdasági agrármérnök szak

Konzulens:

DR. BIACS PÉTER

egyetemi tanár

A dolgozathoz felhasznált szakirodalom áttekintése alapján ismertetem a szójatermesztés – feldolgozás – kereskedelem – felhasználás jelenét, ezen túlmenően a szójatakarmány célú előállítás piaci tendenciáit globális, uniós és hazai kitekintésben. Részletesebben bemutatom a régió szintű termelés természetes és gazdasági jellemzőit, kiemelve a problémás területeket.

A vertikális integrációk jelentőségére, a szójatermesztés és feldolgozás szerepére, s a határon átvívelő kapcsolatok - viszonyok alakulására hívom fel a figyelmet jelen gazdasági körülmények között, illetve Horvátország és később Szerbia EU-s csatlakozása után. A szója vertikum hosszú távú gazdaságosságát szakértői becslés alapján értékelve kijelenthető, hogy a szója termesztés és feldolgozás határon átvívelő kapcsolata indokolt. A szakirodalmi forrásokban megfogalmazott vélemények és az általam végzett vizsgálatok alapján részben igazolom, érvékkel alátámasztom a szójatermesztés- feldolgozás hatékonyabb működését vertikális integrációban. Így versenyképesebbé válhat a GMO-mentes szójából előállított takarmány és élelmiszer. Nem tökeazonossággal induló és működő integrációban kell gondolkodni, hanem az érdekek azonossága mentén.

Értekezésem fő célkitűzései:

- A vertikum eredményességét befolyásoló gazdasági és technológiai tényezők szerepének meghatározása,
- A termékpálya belső kapcsolatainak és az értékképződés folyamatának megítélése
- A szója vertikum hatékonyságának és versenyképességének értékelése tökeazonosság mellett, illetve tökeazonosság nélkül működő vertikumot feltételezve a szomszédos határ menti térségben.

AZ EMBRIÓ ÁTÜLTETÉS GAZDASÁGI HATÁSAI A SZARVASMARHA- ÁGAZATBAN

HORVÁTH Mária

III. évfolyam

gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök szak

Konzulensek:

DR. KALMÁR SÁNDOR

egyetemi tanár

DR. SZABARI MIKLÓS

egyetemi tanársegéd

LEONHARDT BEATRIX

doktorandusz

Munkám során a szarvasmarha-tenyésztés egyik sajátos biotechnikai eljárásnak- embrió átültetés (embrió transzfer, ET)- gazdasági hatásait vizsgáltam. Arra kerestem a választ, hogy a jelenlegi tejpiaci helyzet mellett, e biotechnikai eljárás milyen mértékű jövedelem változást eredményez üzemi szinten. A rendelkezésre álló évtizedes országos átlagos adatok alapján megállapítható, hogy az embrió átültetés gazdasági hatása a tejelő szarvasmarha tenyésztésben elenyésző.

ENERGIAITALOK FOGYASZTÓI PREFERENCIÁI – AZ ÚJ GENERÁCIÓ KÁVÉJA

JASÁK Helga

I. évfolyam

vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak

Konzulens:

DR. SZENTE VIKTÓRIA

egyetemi adjunktus

Az energia, a tettere készség fokozásáért egyre több terméket és szolgáltatást vesznek az emberek, bizonyos csoportok pedig átlag feletti módon. Nem meglepő tehát, hogy az energiaitalok nagy népszerűségnek örvendenek, továbbá az sem véletlen, hogy az energiaital gyártók fő célcsoportként a 15-24 éves korosztályt aposztrofálják. Ugyanis az energiaital rendkívül jól illeszkedik a fiatalok modern életstílusába.

Kutatásom célja volt, megismerni a fiatalok energiaitalokkal kapcsolatos attitűdjeit, preferenciáit, továbbá rávilágítani arra, hogy a vizsgált korosztály fogyasztási szokásai révén milyen mértékben van veszélynek kitéve. Kvalitatív és kvantitatív adatgyűjtést végeztem, melynek során három tényező alapján vizsgáltam: a koncentrációt és a teljesítőképességet növelő készítmények használata a fiatalok körében, az energiaital-fogyasztási és vásárlási szokásai.

A koncentrációt és teljesítőképességet növelő készítmények használatát vizsgálva megállapítható, hogy az energiaital áll a dobogó legfelső fokán, tehát a fiatalok maximálisan megbíznak eme funkcionális italok testet és szellemet élénkítő hatásában.

A fiatalok energiasital-fogyasztási szokásai a következőképpen foglalhatók össze: a legnagyobb tábor a havonta vagy annál ritkábban fogyasztók alkotják, 30%-uk hetente iszik energiasitalt, míg 14%-uk naponta minimum egyszer fogyasztja. Az átlagot meghaladó értékek elsősorban a férfiak és a 15-18 éves korosztály körében voltak mérhetőek. Ők a kutatási eredmények alapján átlag feletti mennyiségben fogyasztanak egyéb magas koffeintartalmú italokat. Esetükben a napi koffeinbevitel az egészségügyi határértéket is meghaladhatja. A fogyasztási alkalmakat vizsgálva megállapítható, hogy a fiatalok háromnegyede olyan élethelyzetekben fogyaszt energiasitalt, amikor élni szeretnék magukat mentálisan vagy fizikailag. A többség szórakozás és fáradtság alkalmával iszik ilyen italokat, de nem elhanyagolható a tanulás és a sportolás alkalmával fogyasztók száma sem. A válaszadók 30%-ánál nem köthető alkalomhoz az energiasital-fogyasztás, ők akár üdítőital jelleggel is fogyasztják.

A vásárlási szokások keretében a márkaválasztást vizsgálva elmondható, hogy a három kedvenc sorrendben a Hell, Bomba és a Red Bull a vizsgált korosztályban. A vásárlást elsősorban az energiasital íze befolyásolja, amelyet az élni kítő hatás követ. A márka fontossági sorrendben csak a negyedik helyen áll. Az energiasitalok legnépszerűbb beszerzési forrásai a különböző hipermarketek, azonban a kisebb élelmiszerboltok kedveltsége sem elhanyagolható.

A kutatás eredményeként megállapítható, hogy a 15-24 éves korosztály jól szegmentálható korcsoport és nem alapján az energiasital fogyasztási szokások szempontjából. A szakértői állásfoglalásokat és a kutatási adatokat összevetve négy olyan csoportot lehet elkülöníteni, akik fogyasztási szokásaik révén veszélyeztetve vannak: szórakozás közben alkohollal kombinálva fogyasztanak energiasitalt, üdítőitalként fogyasztók, sportolás során, valamint naponta fogyasztók köre. A prevenció keretében a fiatalok tájékoztatására nagyobb hangsúly kell fordítani, még inkább felhívni a figyelmüket az ajánlott fogyasztási mennyiségre, továbbá, arra, hogy milyen élethelyzetekben nem ajánlott a túlzott fogyasztásuk.

A hallgató a XXX. OTDK Agrártudományi Szekció Agrármarketing tagozatában

Első helyezést ért el.

A KAPOSVÁRI EGYETEM VERSENYKÉPESSÉGÉNEK JAVÍTÁSA AZ UTÓBBI ÉVEK BEISKOLÁZÁSI ADATANAK MATEMATIKAI ELEMZÉSE ALAPJÁN

KISS Dávid

V. évfolyam

közgazdász-gazdálkodási szak

Konzulens:

DR. STETTNER ELEONÓRA

tanszékvezető, egyetemi docens

Az egész országban egyre elterjedtebbek a beiskolázással kapcsolatos tanulmányok. Fontosságuk megkérdőjelezhetetlen a felsőoktatási verseny kialakulása miatt. Minden egyetem egyre több erőforrást vet be azért, hogy a hallgatók minél nagyobb hányadát magához csábítsa. Dolgozatom célja az, hogy a Kaposvári Egyetem átfogó és mindent magában foglaló elemzést kaphasson. Elemzéseimet négy alcsoportba osztottam. A mennyiségi elemzés a hallgatók számának változását mutatja be, több szinten, a konkrét középiskolák szintjétől az egész egyetemet átfogó kutatásokig.

A minőségi elemzések ihletője az új kormányrendelet volt, mely megemelte azt a minimum pontszámot mellyel be lehet jutni egy felsőoktatási intézménybe, ezért tartottam fontosnak a felvételiző diákok minőségi összetételének elemzését is. A térre és időre vonatkozó elemzéseket a Kaposvári Egyetem négy teljesen különböző kari struktúrájának és vonzáskörzetének modellezése céljából használtam. A hagyományos Excel diagramok, statisztikák mellett egy alapvetően új, hálózatelemzésen és gráfelméleten alapuló kutatást végeztem. A dolgozat elkészítése során több számítógépes programot is kipróbáltunk, melyekből a VisuaLyzer és a Microsoft MapPoint nevű szoftverekkel tudtuk elképzeléseinket leginkább megvalósítani. A dolgozat magában foglalja a szükséges matematikai, gráfelméleti definíciókat, a hálózatelemzéssel kapcsolatos alapfogalmakat is.

A TERÜLET- ÉS RÉGIÓFEJLESZTÉSI CÉLELŐIRÁNYZAT FOGLALKOZTATÁSI TÁMOGATÁSAINAK MEGTÉRÜLÉSE SOMOGY MEGYÉBEN

OPALKÓ Tibor
I.évfolyam
pénzügy (MSc) szak

Konzulens:
DR. MOLNÁR TAMÁS
tanszékvezető, egyetemi docens

Napjaink gazdasági eseményei következtében hazánkban is egyre fokozódó problémát jelent a munkanélküliség csökkentésének kérdésköre. Az aktív korú népesség foglalkoztatási arányának növelésére tett intézkedések közül kiemelten fontosnak tartom a pályázati munkahelyteremtő és munkahelymegőrző dotációk szerepét.

A dolgozat általam kialakított mérési módszertanával igazoltam, hogy a hazai forrású Terület- és Régiófejlesztési Célelőirányzat keretében a vállalkozások számára nyújtott foglalkoztatási támogatásoknak közvetlenül mérhető hasznosulása van, a foglalkoztatás elősegítése mellett az állam részére a szubvenció – közgazdasági értelemben – rövidtávon megtérülő befektetés.

A FELSŐOKTATÁS MAGÁNFINANSZÍROZÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI MAGYARORSZÁGON

PAHOCSA Dániel
V. évfolyam
közgazdász-gazdálkodási szak

Konzulens:
DR. BALOGH LÁSZLÓ
tanszékvezető, egyetemi docens

Kutatásom alapján nem lehet kijelenteni, hogy a tandíj javítaná az oktatás minőségét. Sőt, ahogy azt Anglia és Skócia példája mutatja, az is előfordulhat, hogy tandíj nélkül magasabb színvonalat lehet elérni, mint egy differenciált tandíjas rendszerben.

Magyarországon a munkaerő-piaci helyzetet, így a foglalkoztatottságot, a jövedelmeket és a munkakörülményeket erősen befolyásolja az iskolai végzettség, így egy diplomának jelentős nettó jelenértéke van. Ezen és más érvek, például a munkaerő-piac nyitottságának növekedése miatt a tandíj bevezetése indokolható.

A SOMOGY MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI HELYZETE, 2006-2010

PFLANCZER Nikoletta
IV. évfolyam
pénzügy-számvitel (BSc) szak

Konzulens:
HORVÁTHNÉ DR. KOVÁCS BERNADETT
egyetemi adjunktus

Dolgozatom témájául a Somogy Megyei Önkormányzat gazdasági helyzetének bemutatását választottam, különös tekintettel a kiadások és bevételek alakulására az elmúlt öt évben. Részletesen kívánok írni az önkormányzat kötelezően ellátandó, illetve önként vállalt feladatairól, valamint az állam által nyújtott egyes támogatástípusok elvonásának, csökkentésének hatásairól.

A Somogy Megyei Önkormányzat Pénzügyi Főosztályán eltöltött szakmai gyakorlatom lehetőséget nyújtott arra, hogy megfigyeljem az osztályon dolgozók munkáját, miközben megoldást keresnek a költségek csökkentésére, az intézményekben egyre fokozódó problémákra.

Az önkormányzat a bevételkiesés miatt hitelfelvételre és kötvénykibocsátásra kényszerült a zavartalan feladatellátás érdekében. A saját források szűkülése, valamint az épületek felújításának szükségszerűsége, a folyamatos forráskiesés vezetett a felhalmozódott adósságállományhoz. A korszerűsítések az általuk üzemeltetett intézmények többségében elengedhetetlenek voltak, ahhoz, hogy hosszú távú megtakarításokat realizálhassanak, amelyhez pályázati forrást is igénybevettek. Az évről évre csökkenő állami támogatás komoly pénzügyi nehézséget okoz az önkormányzat számára.

Szekunder kutatásom során bemutatom az önkormányzat bevételeinek és kiadásainak változásait, a vizsgált időszakban történő pénzügyi teljesítéseket és eredményeket. Dolgozatom alapvető célja, hogy megoldást keressek a Somogy Megyei Önkormányzat pénzügyi nehézségeire, feltárjam az elérhető forrásokat, illetve megtaláljam a költségek csökkentésének lehetséges módjait, a hosszú távú zavartalan működés érdekében, továbbá javaslatot kívánok tenni a problémák enyhítésére és megoldására.

SÜTŐIPARI TERMÉKEK FOGYASZTÓI SZOKÁSAINAK VIZSGÁLATA MAGYARORSZÁGON

RADÁNY Péter

I. évfolyam

vidékfejlesztő agrármérnök (MSc) szak

Konzulensek:

POLERECZKI ZSOLT

egyetemi tanársegéd

KÁCSOR ANDRÁS

Hírvivő, Magyar Pékek Fejedelmi Rendje

Kutatásom során kitértem a hagyományos élelmiszerekkel kapcsolatos fogyasztói attitűdökre, a vásárlást befolyásoló legfontosabb tényezőkre. Kérdőíves megkérdezést alkalmazva elemeztem a sütőipari termékek fogyasztói megítélését és az azokkal kapcsolatos vásárlási szokásokat.

Összességében elmondható, hogy a vásárlók véleménye pozitív a pékárukról. A különböző nagyságú településeken élők, férfiak és nők, fiatalok és idősök fogyasztói szokásai merőben eltérnek egymástól. Úgy gondolom, sikerült néhány olyan érdekességre fényt derítenem, melyekkel csak kevesen voltak tisztában. A dolgozatom alapja lehet további kutatásoknak, illetve a sütőipari szektor szereplőinek is szolgáltatathat újdonságokat, ők is szűrhetnek le belőle érdekes tanulságokat.

A 2008/2009–ES GAZDASÁGI VÁLSÁG HATÁSA A MAGYARORSZÁGI BEFEKTETÉSI ALAPOKRA

SIPICZKI Zoltán

IV. évfolyam

pénzügy-számvitel (BSc) szak

Konzulens:

DR. BALOGH LÁSZLÓ

tanszékvezető, egyetemi docens

GÁL VERONIKA ALEXANDRA

PhD hallgató

Elemeztem a 2008 őszén bekövetkezett gazdasági válságot, különös tekintettel annak hatását a magyarországi befektetési alapok hozamára, nettó eszközértékére és befektetési politikájukra, a Befektetési Alapkezelők Magyarországi Szövetsége adatai alapján.

Ezután azonosítottam a gazdasági visszaesést és az abból való kilábalást néhány konkrét alapnál. Összegyűjtöttem azokat az adatokat, amelyeket elemezve kiderült, sokkal nagyobb tőkekivonás történt erről a piacról, mint azt a hozamesés, és a válság alatt megnőtt kockázat indokolná. Hiszen az utóbbi hat évben még a 2008-as válság generálta veszteségekkel együtt is, átlagosan 7,5%-8,5%-os hozamot értek el. Csak napjainkban, 2010-ben kezdenek feléledni a befektetési alapok, a visszaesés okozta sokkból.

Mivel gyakorlati időmet a Magyar Külkereskedelmi Bankban töltöttem, így elegendő információt kaptam a pénzügyi piacokról, hogy bemutathassam velük a célomat, hogy megtudjam, mi lehet a magyar alapok jövője, hogyan tudnák legközelebb kivédeni egy ilyen gazdasági krízist.

Így jutottam el Daróczi Andorhoz az MKB Befektetési Alapkezelő Zrt. vezérigazgatójához, aki engedett betekintést nyernem a jövőbeni tervekbe és lehetőségekbe.

Így szereztem tudomást a referencia indexkövető, illetve nyersanyagkövető ETF-ekről, amelyek olyan tőzsdén kereskedett alapok, amelyek akár feltörekvő országok tőzsdéit, vagy egyéb pénzügyi piacait követik. Kevésbé hatnak a stagnálások, vagy visszaesések. Ezenfelül nyersanyag árfolyamokat is követhetnek, így lehetővé válik a válságok átvészélése hozamnyereség elérése mellett.

Úgy vélem célomat elértem: sikerült bemutatnom a befektetési alapokat, illetve hipotézisem is beigazolódott: a jövőben még kedvezőbb hozamok és a széles diverzifikációnak köszönhetően kiszámítható kockázat várható, így reményteljes jövő jósolható ennek a pénzügyi piacnak.

AZ IVARDETERMINÁLT SPERMA ALKALMAZÁSÁNAK GAZDASÁGI VIZSGÁLATA EGY TEJTERMELŐ TEHENÉSZETBEN

KNOLL Susanne

VI. évfolyam

agrármérnök-tanári szak

Konzulensek:

DR. SZABARI MIKLÓS

egyetemi tanársegéd

PROF. DR. KALMÁR SÁNDOR

egyetemi tanár

LEONHARDT BEATRIX

PhD hallgató

BAKOS GÁBOR

Állattenyésztési ágazatvezető

Hazánk tejelő szarvasmarha tenyésztése évek óta folyamatosan romlik. Ezt a helyzetet nehezítette a 2008-as tejpiazi válság, mely során rengeteg gazda kénytelen volt „megszabadulni” állománya egy részétől. Ezen piaci negatívumok miatt van szükségük a gazdáknak olyan lehetőségekre, amelyekkel a telepek életben maradását illetve gazdaságosságát befolyásolhatják, segíthetik.

Vizsgálataim során az ivardeterminált szaporítóanyag (továbbiakban:I.D.SZ.A.) használatát –mint egy lehetséges megoldást hasonlítottam össze a hagyományos módon előállított szaporítóanyagéval (továbbiakban:H.M.E.SZ.A). Megvizsgáltam a két eljárás szaporodásbiológiai, majd az ebből származó gazdasági különbségeit, előnyöket és hátrányokat.

AZ OTC TERMÉKEK PIACÁNAK STRUKTURÁLIS ELEMZÉSE

STÁGL Arnold

IV. évfolyam

pénzügy-számvitel (BSc) szak

Konzulens:

DR. BORBÉLY CSABA

tanszékvezető, egyetemi docens

„Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség vagy fogyatékosság, hiánya. A lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészség egyike az alapvető emberi jogoknak” (STATISZTIKAI TÜKÖR, 2010). Az egészséges léthez tehát jogunk van, ugyanakkor a magyar társadalom általános egészségi állapotát elemezve azt tapasztaljuk, hogy ezt a jogunkat az életvitelünkkel saját magunk megsértjük, amihez a társadalom számos egyéb negatív tényezővel ráerősít. Dolgozatomban az egészségipar egy érdekes szegmensét, a recept nélkül kapható gyógyszerek piacát kívántam elemezni, elsősorban az ott kialakult versenyhelyzetre vonatkozóan. Dolgozatom célja, hogy valós, aktuális és megbízható képet kapjak az OTC termékek magyarországi piacáról, az iparági versenyt meghatározó főbb erővonalakról. A dolgozatomban primer és szekunder forrásokat használtam. Az elemzés módszertani hátteréül Michael Porter öttényezős modelljét vettem alapul. Összességében megállapítható, hogy bár nagyon sok patika van Magyarországon, de ezek horizontálisan zárt közösséget alkotnak egymással, vertikálisan a gyártókkal és a nagykereskedelmi cégekkel, így ezen a piacon egy új belépőnek jelentősebb piaci részesedést szerezni rendkívül nehéz feladat.

KAPOSVÁR IDEGENFORGALMI JELENTŐSÉGE NAPJAINKBAN

SZŰCS Andrea

V. évfolyam

közgazdász-gazdálkodási szak

Konzulens:

DR. SZIGETI ORSOLYA

egyetemi adjunktus

A dolgozat 50 nem kaposvári megkérdezett megítélését mutatja be a városról, amely ezen kívül tartalmaz egy, a kaposvári Tourinform iroda vezetőjével készített szakértői interjút is. Célkitűzés volt, hogy megismerjem, napjainkban milyen jelentőséggel bír Kaposvár idegenforgalma a közelmúltban történt változások hatására. Összességében elmondható: Kaposváron kevés a szálláshely, ugyanakkor egyre keresettebb a város. Pozitív hozadékkal bírt az „Év Települése” cím elnyerése, valamint az Európa Kulturális Fővárosa rendezvényein is képviselteti magát a város. A nem kaposváriak szerint a szórakozási lehetőségek, ill. a programszervezés nem kielégítő minőségű. Kaposvárhoz két fontos rendezvény „illeszthető” (Festők Városa és Farsang), amelyekhez további személyek kapcsolhatók (Rippl-Rónai, Vaszary, Csokonai).

A VÁLSÁG HATÁSA SOMOGY MEGYE GAZDASÁGI ÉLETÉRE

TAKÁCS Éva

III. évfolyam

pénzügy-számvitel (BSc) szak

Konzulens:

DR. BORBÉLY CSABA

tanszékvezető, egyetemi docens

Dolgozatomban a gazdasági válság hatásait vizsgáltam Somogy megyei vállalkozások körében. Kutatásom elsődleges célja az volt, hogy képet kapjak arról, milyen mértékű volt a válság hatása, voltak-e olyan hatások és reakciók, amelyek tipikusan erre a megyére voltak jellemzőek. Az adatok begyűjtésére kérdőíves megkeresést alkalmaztam, amely – utólag tapasztalt gyenge pontjai ellenére – használható, elemezhető adatbázist adott a kutatásomhoz. A saját adatok feldolgozása előtt a témával kapcsolatos szakirodalmat áttekintettem, illetve felállítottam egy alaphipotézist a kutatási eredményekre vonatkozóan. A saját vizsgálatok során döntően mikro-, és kisvállalkozások adatai érkeztek be, így a kijelentéseim döntően ezekre a csoportokra vonatkoztak. A főbb eredmények egyértelműen igazolják, hogy a válság negatív hatásai minden vállalkozás számára érezhetőek voltak, amelyekre megfelelő intézkedéseket is hoztak. Ezen intézkedések döntő részét a kérdőívet kitöltő vállalkozások még mindig érvényben tartják, amely egyértelműen azt bizonyítja, hogy nem bíznak a válság közeljövőben történő lecsengésében.

AZ IN-STORE MARKETING ESZKÖZÖK SZEREPE A BIO- ÉS REFORMBOLTOKBAN

WEISZ Margit

I. évfolyam

vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak

Konzulens:

DR. SZENTE VIKTÓRIA

egyetemi adjunktus

A tanulmány a kaposvári bio- és reformboltokban alkalmazható in-store marketing eszközöket vizsgálja szekunder és primer kutatások alapján. Hipotézisem szerint a vizsgált üzletekben nem használják ki eléggé az in-store marketing adta lehetőségeket. Más bioélelmiszert is forgalmazó kiskereskedelmi láncok helyi egységei viszont szélesebb körét alkalmazzák ezeknek az eszközöknek bioélelmiszerekre vonatkozólag. Célkitűzésem ezért az volt, hogy szekunder és primer kutatásom eredményei tükrében javaslatokat tegyek az in-store marketingeszközök hatékonyabb alkalmazására a bio- és reformboltok számára.

Szekunder kutatás keretében először röviden jellemeztem a hazai bioélelmiszer piac szerkezetét és az in-store marketinget. Primer kutatásom során többféle kutatási módszert alkalmaztam. Végeztem szakértői mélyinterjúkat a vizsgált, kaposvári bio- és reformboltok tulajdonosai és eladói között. Ezt kiegészítve rendszeres megfigyeléseket is folytattam ezekben a boltokban és más, ökoélelmiszert is kínáló kiskereskedelmi láncok helyi üzleteiben. Fogyasztói kérdőíves megkérdezéssel boncolgattam a kaposvári bio- és reformboltok vásárlóinak fogyasztói magatartását, in-store marketinggel kapcsolatos elvárásait.

Munkám során megállapítottam, hogy a kaposvári bio- és reformboltok nem használják ki kellőképpen azokat a bolton belüli kommunikációs és ösztönző lehetőségeiket, amelyekkel képesek lennének megkülönböztető pozíciót elérni a hagyományos kiskereskedelemmel szemben. Alkalmazott eszközeik általában a bolt berendezési tárgyainak anyagában, valamint néhány információs eszközben kimerülnek. Vizsgálataim arra is rámutattak, hogy más, bioélelmiszert is forgalmazó kaposvári kiskereskedelmi láncok helyi üzleteiben figyelemfelkeltő táblákkal, választékos elrendezéssel, hívogató polcképpel hívják fel a figyelmet a termékkörre. Továbbá világossá vált, hogy fogyasztói oldalról több olyan in-store eszközre is szükség van, amiket jelenleg nem vagy ritkán alkalmaznak a bio- és reformboltokban.

Kutatásaim nyomán javaslatokat tettem a kaposvári bio- és reformboltok in-store marketingstratégiájára vonatkozólag. Véleményem szerint a bioélelmiszerek megkülönböztetett elhelyezésével, figyelemfelhívó és ismeretterjesztő in-store eszközökkel, továbbá a fő célcsoporthoz alkalmazkodó bolti atmoszféra kialakításával javíthatnának ezen üzletek a jövőbeli piaci helyzetükön.

A hallgató a XXX. OTDK Közgazdaságtudományi Szekció Marketing a szervezeti piacokon tagozatában **Második helyezést** ért el.

.

A TANULÁSI ZAVAROK KIALAKULÁSÁNAK MEGELŐZÉSE - MICIMACKÓ ÓVODAI PREVENCIÓS PROGRAM

BAKNÉ EGYED Katalin
III. évfolyam
gyógypedagógus (BA) szak

Konzulens:
GELENCSÉRNÉ BAKÓ MÁRTA
egyetemi tanársegéd

Nagy felelősség az óvodai nevelés. Elősegíti a gyermek nyiladozó értelmének kiteljesedését; megtanít sok-sok hétköznapi csodára; felkészít az iskolai tanulásra, mindezt tervszerűen, nyomon követhetően. Vannak azonban olyan gyermekek, kiknél egy-egy rész képesség területén tapasztalható lemaradás – kompenzálás, fejlesztés nélkül – kedvezőtlenül befolyásolja későbbiekben iskolai karrierjüket.

Óvodapedagógusként megtapasztaltam, hogy egyre több gyermeknél figyelhető meg: a hagyományos keretek között folyó óvodai nevelés nem elégséges az iskolaérettség eléréséhez.

A gyógypedagógus képzés során, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos hallgatóként fogalmazódott meg bennem a gondolat, hogy a gyakorlatban jól bevált fejlesztő programokat, módszereket, játékokat prevenciós programmá dolgozzam össze.

Munkám elsősorban a prevenciós program létjogosultságát igazolja a kutasi Micimackó Napköziotthonos Óvodában. Ehhez három év mérési és megfigyelési eredményeit alkalmaztam, mely során figyelembe vettem a gyermekek fejlődésének normál és eltérő menetét, az iskolaérettséget, a szakirodalmi meghatározásokat, a felosztásokat, valamint a tanulási nehézségek kialakulásának okait, előjeleit. A Micimackó Óvodai Prevenciós Program tartalmazza a mozgás-, percepció-, figyelem-, emlékezet- és testséma fejlesztéséhez szükséges feladatokat és eszközöket. A program része egy három évre lebontott beszédfejlesztési ütemterv is, amely hetekre megadott ajánlásokat nyújt a pedagógusok számára. A fejlődési eredményeket az érintett csoportban a DIFER mérés, a rész képességek megfigyelése, valamint játékos feladatok értékelése adta. Ezeket grafikonokon ábrázoltam, melyeken a három korcsoport vizsgált területeinek adatai láthatók. E vizsgálatok mutatják az egyes fejlesztési területek három évre vetített fejlődésének mutatóit.

Vizsgálataim alapján arra a megállapításra jutottam, hogy a prevenciós foglalkozások pozitívan befolyásolták a gyermekek fejlődését. A hátrányok jelentős kompenzálásával nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a gyermekek iskolai karrierje pozitív irányt mutasson! A prevenciós programmal lehetőség nyílt a gyermekek kibontakoztatására. Hozzájárultam ahhoz, hogy kollégáimmal együtt, szeretetteljes környezetben, alkotni akaró és - képességeikhez mérten - alkotni tudó gyermekké formáljuk és neveljük őket.

A hallgató a XXX. OTDK Tanulás- és Tanításmódszertani Tudástechnológiai Szekcióban
Második helyezést ért el, és **Publikációs Különdíjban** részesült.

INTEGRÁCIÓ ÉS INKLÚZIÓ AZ ESÉLYTEREMTÉSÉRT SOMOGYBAN

BARNA Balázs
III. évfolyam
andragógia (BA) szak

Konzulens:
WALTER IMOLA ÁGNES
egyetemi tanársegéd

A fogyatékkal élő emberek teljes jogú tagjai a társadalmunknak. Semmiben nem különböznek tőlünk, a fizikai, illetve szellemi állapotukat figyelmen kívül hagyva. A világ minden táján, minden társadalomban, a társadalom összes szintjén léteznek ezek az embercsoportok. Számuk szerte a világon nagy, és egyre növekvő tendenciát mutat. A fogyatékoság kialakulásának okai és következményei egyaránt nagy változatosságot mutatnak a föld országaiban, amelynek legnyilvánvalóbb oka az eltérő gazdasági és szociális helyzet. Hazánkban a fogyatékkal élő emberek száma jelentős mértékű, az össznépesség több mint 5 %-át teszi ki. Magyarország ezeknek az embereknek a társadalmi integrációja, képzése, oktatása, munkaerő-piaci esélyük biztosítása terén jelentős lemaradást könyvelhet el.

A társadalmi elfogadás hiánya akadályozza a fogyatékkal élő emberek integrációját, felzárkózását, a magasabb végzettséget nyújtó képzési programokban való részvételét, ami főleg azzal magyarázható, hogy a képzések igénybevételeinek feltételei nem biztosítottak számukra, valamint hiányosak az információik a lehetőségeikről.

A kutatás során azokat az okokat kerestük, amelyek a fogyatékkal élők kirekesztettségét magyarázzák. Az eredmények azt mutatják, hogy az akadálymentesítés és a társadalmi elfogadás hiánya megnehezíti a fogyatékkal élő emberek mindennapi életét és esélytelenségbe taszítja őket. A szerzett fogyatékossgal rendelkező emberek nagy része a fizikai akadályozottságán túl, mentálisan is sérült, hiszen állapotának pszichés feldolgozása egy életen át tartó folyamattá válhat. A képzéseken való részvétellel kapcsolatban probléma a fogyatékkal élő csoport általánosan alacsony iskolai végzettsége, mivel sokszor az alapvető készségek is hiányoznak. A képzésekkel kapcsolatban a legnagyobb probléma a komplexitás hiánya, vagyis az, hogy ahol az eljutás feltételei megvannak, ott a szakember, vagy a felszereltség elégtelensége miatt nem valósul meg a fejlesztés, és fordítva. A vizsgálatban ezért egy komplex javaslatot is feltárunk a képzési programok sikerességének, igénybevételeinek fokozatos növelése, és a jelenlevő problémák megoldása érdekében. Mindezek alapján elmondható, hogy a fogyatékossgal élő emberek integrálása a társadalomba és a képzési programokba, esélyegyenlőségének megteremtése, minden ember jövőbeli felelőssége. A jelenlegi helyzet javítása érdekében perspektívaváltásra és az ember, mint érték felfedezésére van szükség. Meg kell teremteni számukra azt az esélyt a teljes és önálló életre, mert nincs külön világ az épek és egy másik a fogyatékossgal élők számára.

TRADÍCIÓ ÉS MODERNIZÁCIÓ. SZÜKSÉG VAN-E AZ OPERETT MEGÚJÍTÁSÁRA?

BORBÉLY Krisztina

III. évfolyam
andragógia (BA) szak

Konzulens:
CSÓTINÉ BELOVÁRI ANITA
egyetemi adjunktus

Az „magyar” operett a színházi műfajok között egyedülként hungarikum. Egyedülállóan magyar különlegesség. Temették sokszor és mindannyiszor meg is akarták menteni. Felmerül a kérdés, van-e létjogosultsága, és vajon a tradíció vagy a modernizáció eszközeivel lehet hosszú távú túlélővé tenni? Ahhoz, hogy ezt meg tudjuk válaszolni, ismerni kell nem csak a műfajt, hanem a mindenkori szakmai és nézői, olykor politikai attitűdöt, amely összefonódott az operett történetével.

A méltán világhírű Kálmán Imre legnépszerűbb és legtöbbet feldolgozott operettjét a Csárdáskirálynőt vettem alapul kutatásomban. Négy emblematisz elöadás nyomán haladva, négy külböözö látásmódot és megközelítést mutatok be. Ezzel együtt végigjárom az operett játszás hazai történetét.

Ezen az úton haladva fogok rávilágítani arra, hogy a hungarikumnak tartott műfaj miként élte túl fő bázisának, a polgári középosztálynak gyengülését és hogyan éledt újra Magyarországon a 20. század második felében, és milyen utat járt be eddig. Kiderül, hogy milyen műfaj megújító variációk merültek fel az elmúlt évtizedekben, és hogy látják a szakemberek napjainkban a modernizáció kérdését.

Primer forrásaim a témával foglalkozó újságcikkek, előadás-kritikák. Készítettem három interjút, valamint felhasználtam az 1916-os budapesti ösbemutató és az 1954-es Fővárosi Operettszínházi Csárdáskirálynő előadások szövegkönyvét. Az 1954-es előadás kapcsán és a történeti fejezetek kidolgozásában szekunder forrásokra támaszkodtam. A témában megjelent szakirodalmakat, tanulmányokat, életrajzi köteteket is felhasználok.

Ahhoz, hogy képet kapjak az operett megítéléséről, hogy megtudjam, miben látják a megújításának lehetőségét, kérdőíves felmérést végeztem.

A hallgató a XXX. OTDK Társadalomtudományi Szekciójában **Második helyezést** ért el.

A MÚZEUM ÉS AZ ISKOLA KAPCSOLATA KAPOSVÁRON

HORVÁTH Helga
III. évfolyam
andragógia (BA) szak

Konzulens:
TAKÁCS ANETT
egyetemi tanársegéd

A dolgozat célja a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága-Rippl-Rónai Múzeum és a kaposvári közoktatási intézmények kapcsolatának vizsgálata volt. Kutatásom a szakirodalmak, honlapok áttekintésén túl az interjú és a kérdőívezés módszereire építettem. Kutatásom eredményeként a következő következtetésekre jutottam: hipotéziseim, miszerint a Rippl-Rónai Múzeum és a kaposvári közoktatási intézmények között nincs szoros együttműködés; valamint a pedagógusok nem rendelkeznek kellő információval a múzeum által kínált lehetőségekről, múzeumpedagógiai tevékenységről részben megdőltek.

A Rippl-Rónai Múzeum megteremtette a múzeumban tanulás feltételeit azzal, hogy megfelelő múzeumpedagógiai programkínálatot hozott létre, pályázataival további programokat és helyszíneket biztosít az iskoláknak. Törekszik minél szélesebb körben terjeszteni a programjait, ajánlatait.

A helyi pedagógusok nyitottak a múzeummal való kapcsolat megteremtésére, nem zárkoznak el attól, hogy munkájukba bevonják a múzeum kínálta lehetőségeket. A pedagógusok jó része ugyanakkor nem rendelkezik kellő információval a múzeum programjairól, vagyis második hipotézisem beigazolódt. Ebből és egyéb okokból adódóan (lásd pl. jogi szabályozottság, pedagógusok terheltsége...) az intézmények közötti együttműködés egyelőre vegyes. Van ahol már kiépült, rendszeres kapcsolat van a múzeum és az iskola között, másutt nem mérvadó vagy egyáltalán nincs. A további szélesebb körű sikeres együttműködés legfontosabb feltételei a jó kommunikáció, az információáramlás, megfelelő programok és a motiváció. A múzeum további sürgető feladatai között a legfontosabb a tájékoztatás hatékonyságának növelése, illetve további érdekes, iskolai tananyagokhoz is passzoló programokkal erősíteni a pedagógusok múzeumlátogatási kedvét.

AZ EXCENTRIKUS EDZÉS HATÁSÁRA KIALAKULÓ IZOMLÁNC MEGELŐZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA KÜLÖNBÖZŐ MÓDSZEREKKEL

KERÉK Gábor
IV. évfolyam
tanító (BA) szak

Konzulens:
URECZKY DÓRA
egyetemi tanársegéd

Az izomláznak számos jellemzőjét (mozgástartomány szűkülés, izomduzzanat, izomfájdalom) tartjuk számon, okáról és lehetséges gyógymódjairól pedig megoszlanak a vélemények.

Ezt a vizsgálatot azzal a céllal végeztük el, hogy az izomláz három mindenki által jól ismert gyógymódját (gyakorlatvégzés előtti/utáni nyújtások, c vitamin bevitele, „rádolgozás” elmélet) összehasonlítsuk hatékonyság szempontjából.

A vizsgálatot 13 önként jelentkezőn végeztük el, akiket 4 csoportba osztottunk; rámozgásos, nyújtásos, c vitaminos és kontrol csoport. A vizsgált személyek 18 és 20 év között voltak. A nemek megoszlása majdnem egyenlő volt, 6 fiú és 7 lány vett részt a kísérletben. A vizsgálatot a vizsgált személyek karhajlító izmain végeztük el. Mindenkinek az általa maximálisan megemelni képes súlynál nagyobb súlyt kellett az állcsúcsától a karok teljes kinyújtásáig leengedni Scott padon. Hogy elkerüljük a súly felemeléséből származó koncentrikus izommunkát és annak hatásait, a súlyt feladtuk a vizsgált személyeknek, nekik csak annak leengedésére kellett ügyelniük.

Az eredmények vegyes képet mutatnak. Mindegyik csoportnál jelentkezett fájdalom, melynek mértéke nem volt összefüggésben a mozgásterjedelem szűkülésével valamint az izomduzzanattal. Legkisebb izomérzékenységet a c vitamint rendszeresen szedő csoport mutatott, de nem volt lényegesen kisebb a kontrol és a rámozgásos csoport értékeinél. Legnagyobb izomfájdalom a nyújtásos csoportnál jelentkezett. A megemelt súly nagysága összefüggésben volt a fájdalom mértékével, de csak a gyakorlat elvégzése utáni este és a következő napon. Különbség volt a nemek között a fájdalom és a mozgástartomány terén is. A mozgástartománybeli különbség a természetbeli különbségből adódott, változásában nem volt szignifikáns eltérés. Az izomfájdalom a nőknél kisebb volt, de ez valószínűleg a női szervezet hormonjai miatt alakult így.

Egyértelműen nem derült ki egyik módszerről sem, hogy sokkal hatékonyabb, mint a másik, csak a nyújtásos csoport fájdalomértékeiből következtethetünk arra, hogy a nyújtás, mint gyógy mód, nem alkalmas a fájdalom megelőzésére.

INTERAKTÍV TÁBLÁS NYELVTANÓRA MEGÍTÉLÉSE ALSÓ TAGOZATOS TANULÓK KÖRÉBEN

KIRÁLY Judit
IV. évfolyam
tanító (BA) szak

Konzulens:
KÖVÉRNÉ NAGYHÁZI BERNADETTE
egyetemi adjunktus

Az elmúlt néhány évben megnőtt az interaktív táblák iránti igény. Az oktatásban való felhasználásuk kilátásba helyezi a hagyományos tanítási-tanulási folyamattal való szakítást, és teljesen új lehetőségeket teremt a pedagógusok számára.

Kutatásom célja az volt, hogy felmérjem két általános iskola alsó tagozatos tanulói körében az interaktív tábla fogadtatását, valamint megtudjam a tanulók véleményét az általam tartott táblás nyelvtanórákról.

A dolgozat bevezetőjében bemutatom az interaktív tábla rendszer felépítését, működését, felhasználási lehetőségeit az oktatásban általában, ezen belül az anyanyelvi nevelésben. Részletesen ismertetem a kutatás célját, megvalósulásának körülményeit, a felhasznált eszközöket és módszereket is.

A vizsgálatban a Kaposvári Gyakorló Általános Iskola 4.c osztálya és a Szalántán található Pécsi Kistérségi Általános Iskola 3. osztálya vett részt. Összesen 42 tanulót kérdeztem meg, 28 lányt és 14 fiút. Számukra a kutatás első lépéseként interaktív táblás nyelvtanórát tartottam. Ehhez egy állatszereplős kerettörténetet találtam ki. A tanórákon a tanulók önállóan dolgoztak az általam készített feladatlapokon, míg az ellenőrzések közösen, az interaktív táblánál történtek.

Az interaktív táblás óra fogadtatásának felméréséhez kérdőíves adatgyűjtést alkalmaztam. A kérdőíves felmérést a nyelvtanórák megtartása után egy-két napon belül végeztem el.

A kutatás hipotéziseiként feltételeztem, hogy a tanulók pozitívan állnak hozzá az interaktív táblás órákhoz; a táblához tartozó toll használatát könnyen elsajátítják; érdekesnek, játékosnak tartják az ilyen órákat, és a jövőben szeretnék több ilyen órát. Kutatásom elsősorban ezekre az előzetes feltételezésekre vonatkozott, de a felmérésben vizsgáltam még a nyelvtanórákon alkalmazott kerettörténet és állatszereplők, valamint az egyes feladatok megítélését is.

A kapott eredmények értékeléséből kitűnik, hogy a tanulók nagy része pozitív élményként élte meg az új technológiai eszköz segítségével tartott nyelvtanórát, és szívesen fogadna több ilyen alkalmat is az iskolai nyelvtanulásban, ami hipotéziseim helyességét igazolja.

A hallgató a XXX. OTDK Tanulás- és Tanításmódszertani, Tudástechnológiai Szekcióban **Publikációs Különdíjban** részesült.

A KISISKOLÁSOK ERKÖLCSI FOGALOMISMERETE A RENDSZERVÁLTÁS ELŐTT ÉS NAPJAINKBAN

KULCSÁR Edit II.
évfolyam tanító (BA) szak

Konzulens:
BENCÉNÉ DR. FEKETE ANDREA PHD
egyetemi adjunktus

Kutatásom témájaként az erkölcsi nevelést választottam, mert úgy érzem, hogy ezen a területen problémák vannak társadalmi- és iskolarendszerünkben egyaránt. A hagyományos értékeket képző normák fellazultak, embertársaink gyakran nem várt, vagy szélsőséges magatartást tanúsítanak. Mindezeknek az okát az erkölcsi nevelés hézagosságában, hiányosságában látom. Az erkölcs nem tanítható, hanem „kialakítható” és fejleszthető élő szóval, élménnyel és gyakorlással. Vizsgálatom célja, hogy reális helyzetképet kapjak a gyermekek elméleti, erkölcsi fogalmi ismereteiről, mert úgy vélem, ez az alapja a tudatos cselekvésnek. A kutatást 120 negyedikes tanulóval végeztem el, mert ez a korosztály már fokozatosan kezd önállóan gondolkodni, de még erősen a felnőttek befolyása alatt áll.

Kutatásom első szakaszában az alsó tagozatos olvasókönyveket tanulmányoztam, majd összegyűjtöttem minden olyan fogalmat, amely az erkölccsel kapcsolatba hozható. Kérdőív segítségével megkérdeztem a negyedik osztályos tanulókat, hogy számukra melyik tíz fogalom a legfontosabb. A rendelkezésemre álló adatok alapján mennyiségi sort állítottam fel. Értékeltem a kapott eredményeket, illetve összehasonlítottam eredményeimet egy rendszerváltás előtti, 1988-os felmérés adataival.

A második kérdőív a mennyiségi sor első tíz elemének az olvasókönyvekhez igazodó megfogalmazását tartalmazza. Mindegyik meghatározáshoz háromféle kérdés típus tartozott. Ennek segítségével meg tudtam vizsgálni az iskolások erkölcsi fogalomismeretét, a ráismerés szintjét, a tudatos cselekvést és a morális gondolkodást. Az így kapott adatokat is összehasonlítottam a 22 évvel ezelőtti eredményekkel. A vizsgálat egyértelműen rámutatott arra, hogy a mai diákok erkölcsi fogalomismerete más, talán kicsit pozitívabb képet mutat, de hiányosságok még mindig fellelhetők.

Az erkölcsi nevelésre nagyobb figyelmet kellene fordítani az iskolában. Több időt kell

szentelni az osztályfőnöki órákon, illetve a napköziben eltöltött idő során az erkölcsi tartalommal rendelkező fogalmak megismertetésére. Fontos lenne, hogy a gyerekek megtapasztalják cselekedeteik erkölcsi következményeit. Életkori sajátosságuknak megfelelően segítségünkre lehetnek a bábos, a szabad és az irányított szituációs játékok. Ez a módszer segítséget nyújthat a gyerekeknek abban, hogy más, kitalált hős bőrén keresztül tapasztalják meg a tetteik negatív következményét. A tapasztalatok őszinte megbeszélése vezethet el az önálló értékítélet kialakulásához. Az erkölcsi nevelés játékos módját korán el kellene kezdeni, hogy mire kikerülnek az iskolapadból, a gyerekek reális, önálló erkölcsi ítéletekkel rendelkezzenek, de ne alakuljon ki bennük előítélet.

A hallgató a XXX. OTDK Tanulás-, és Tanításmódszertani Tudástechnológiai Szekcióban **Második helyezést** ért el.

AZ 50 ÉV FELETTI ÓVODAPEDAGÓGUSOK EGÉSZSÉGÉVEL KAPCSOLATOS KUTATÁS TAPASZTALATAI

KUSTÁN Nikoletta

III. évfolyam

óvodapedagógus (BA) szak

Konzulens:

WINDNÉ BALOGH ZSUZSANNA

adjunktus

A témaválasztás aktualitását a nyugdíjkorhatár megemlése indokolja, mely szerint a nők esetében 62 év lett a határ, és még további emelés várható.

Óvodapedagógia szakos hallgatókként elsősorban az óvodapedagógusok helyzetével foglalkozunk. Ez a terület erőteljesen igénybe veszi a szakmabelit testi és lelki téren egyaránt, a követelményeknek pedig a 60-hoz közeledve egyre kevesebben tudnak megfelelni, ami a munkavégzés minőségi romlásához vezethet.

A dolgozat összeállítását hosszas kutatómunka előzte meg, amelyben egyrészt általunk összeállított kérdőívben kérdeztük meg az 50 év feletti óvodapedagógusokat, másrészt interjúkat végeztünk vezető óvónőkkel, hogy megtudjuk az ő álláspontjukat a témával kapcsolatban. Hipotéziseink a munka megkezdése előtt a következők voltak: A kor előrehaladtával ugyan nő a betegségek száma, de a vizsgált csoport mégsem megy el többször táppénzre, ennek okát leginkább az állásféltségben látjuk. Az óvónők jól ismerik az egészséges életmód irányelveit, de saját életmódjukat nem mindig ezek szerint alakítják. A hosszabb ideje pályán lévők között gyakoribb a kiegészítő szindróma jelensége. Az óvodapedagógusok és a vezető óvónők nem értenek egyet a fent említett törvényváltozással és a vezető óvónő is érzi az idősebb óvodapedagógusokon néha a nem megfelelő testi és lelki állapotot, ami kihat a nevelésre is.

A kérdőívek segítségével 80, az adott korcsoportnak megfelelő óvodapedagógust kérdeztünk meg és 6 vezető óvónővel készítettünk interjút. Igyekeztünk több térségből és más-más településtípusról összegyűjteni a feldolgozott anyagokat, amelyek végül legtöbb feltételezésünket bebizonyították, és némelyik érdekes, egyedi eredmény mutat.

Dolgozatunk célja az volt, hogy a közölt adatok elgondolkodásra készítsék a tisztelt olvasókat, esetleg illetékeseket is.

A hallgató a XXX. OTDK Pedagógia, Pszichológia, Andragógia és Könyvtártudományi Szekcióban **Harmadik helyezést** ért el.

ERŐSZAK AZ ISKOLÁBAN

MOLNÁR Szilvia

II. évfolyam

agrár mérnök-tanár (MA) szak

Konzulens:

DR. MARTINKÓ JÓZSEF

egyetemi docens

Az erőszak eluralkodott a munkahelyeken, a családi otthonokban, a közutakon és sajnos az iskolákban is. A közvéleményt már legfeljebb egy-egy nagyobb tragédia tudja csak megrázni, például gyermekek nem egyszer tömeges katasztrófát okozó agressziója.

Témafeldolgozásom egy régóta vitatott, igen kényes kérdés többirányú boncolgatásáról szól. Ezen téma az iskolai erőszak, mely bár kissé más formában, de már az ókori időkben is számottevő probléma és eszköz volt.

Sajnos nem tudható, hogy az iskolai erőszak, zaklatás a gyerekek mekkora hányadát érinti. Ugyanis annak ellenére, hogy a média egyre inkább foglalkozik a témával és egyre több internetes oldalon találhatunk home videó formájában felvett erőszakos tetteket, a dolog természetéhez tartozik, hogy az események a felnőttek előtt általában rejtve maradnak. Ez abból adódik, hogy az elkövetők igyekeznek minél rejtettebb helyen, mosdóban, öltözőben, az udvar távoli zugában végrehajtani feltett szándékaikat. Ebben a témakörben kutatók, - mint pl.: Dr. Buda Mariann, Földes Petra, - vizsgálatokkal támasztották alá, hogy a rendszeresen zaklatott gyerekek aránya 10-15% lehet, ami azt jelenti, hogy minden osztályban van legalább 3-4 gyerek, akiknek igen nagyfokú megpróbáltatásban és félelemben van részük.

Ez a probléma sajnos nem csak az érintett személyeket terheli, hanem az intézményeket is. Az oktatás-nevelés elméleti és gyakorlati szakemberei itthon és külföldön is egyre többen foglalkoznak azzal, mit lehetne tenni annak érdekében, hogy az ilyen jelenségeket elkerülhessük. Lehet-e egyáltalán tenni valamit a mostani, láthatóan fokozatosan rosszabbodó helyzet megjavítása érdekében? S megteesszük-e legalább azt, amit eszközeink, szakmai és etikai lehetőségeink megengednek? Kikre számíthat az iskola, mint intézmény e gondjai közepette?

Van azért abban valami meglehetősen meglehetősen, hogy immár kormány szinten kell foglalkozni az iskolai erőszakkal. Az elkövetők a gyermekek, és elszenvedői a gyermekek és a tanárok. Természetesen vannak, akik még az eddigieknél is tovább és messzemenőbben védelmeznék a gyermeki jogokat, melyek nem utolsó sorban éppen a gyermekvédelmi és gyermekjogi törvény következtében ez ideig is alighanem minden korábbinál súlyosabban sérültek.

Bár véleményem szerint is szükség van gyermekjogi és – védelmi törvényre, azonban ennek rossz végrehajtási gyakorlatával a tanárok jószerivel „béna kacsává” változtak.

LIFELONG LEARNING, AVAGY AZ IGÉNYTEREMTÉS RŐL SOMOGYBAN

PÓR Tamás
III. évfolyam
andragógia (BA) szak

Konzulens:
WALTER IMOLA ÁGNES
egyetemi tanársegéd

Napjainkban a felnőttképzést aktuálisan a telítettség és hiány egyaránt jellemzi, mivel általánosan megjelenő probléma a munkaerő-piaci igények és a képzések tartalma közötti összehangolatlanosság. Somogy megyében külön kell választani a szolgáltatással és a termékek előállításával foglalkozó cégeket, mivel a felnőttképzésben való részvételük mennyiségi és minőségi különbséget is mutat. A gyártó cégek esetében egyre inkább terjed a szakmunkás végzettségűek betanított munkásként való alkalmazása, amely azt a veszélyt hordozza magában a jövőre nézve, hogy egyre kevesebb lesz a végzett szakmunkások száma, valamint az emberi erőforrás meglévő tudása időközben elavul. A munkaadókra háruló növekvő terhek miatt a szolgáltató szektor érdeke ezzel szemben az, hogy minden munkavállalónak több munkafolyamatot is el kell tudnia végezni, akár a saját szakmáján túli kompetenciákkal is rendelkeznie kell. A kutatás célja az volt, hogy a kisvállalatok esetében rámutassunk a munkaerő-piaci igények és a felnőttképzés – szakképzés közti ellentmondásokra, illetve rávilágítsunk ennek okaira, valamint megoldásokat javasoljunk. Az eredmények alapján megállapítható, hogy az egyik legnagyobb hiba a foglalkoztatottsági rendszerben az igények felkeltésének hiánya a munkavállalókban arra vonatkozóan, hogy miért jó és szükséges számára az át-és továbbképzéseken való részvétel. Fontos gátló tényező még a munkalehetőségekről és képzésekről szerezhető információk, a kapcsolati tőke és sokszor a munkaadók vezetői kompetenciájának hiánya. Ezek a kérdések napjainkban aktuálisan jelen vannak a médiában és a köztudatban is, de a valódi megoldást a szűklátókörűség, az őszinteség hiánya, és a nem megfelelő hozzáállás is akadályozza. A dolgozatban feltárt konkrét esetek vizsgálata során sok részlet előtérbe került, amely felett a kutatások nagy része elsiklik. A felnőtt- és szakképzés nemcsak mennyiségi, de minőségi átalakítást is kíván.

Szélesíteni kell továbbá a párbeszédet a képzések megszervezői és a helyi vállalkozások szakmai képviselői között. Jelenleg az együttműködés csak látszati, a gazdaság szereplői érdemben nem tudnak a döntésekbe beleszólni, véleményüket sem kérdezik. Az interakció folyamatos fenntartásával felszínre kerülhetnek végre a valós igények, ezáltal erősödhet a képzések szakmaisága.

A téma kapcsán következtetésül elmondható, hogy a munkaadók és munkavállalók tájékozatlansága, és ennek háttere a jövőbeli kutatások alapját kell, hogy képezze ahhoz, hogy ez a probléma megoldódjon. Komoly és komplex vezetőfejlesztés és a munkavállaló részéről felzárkózás szükséges a kor, és az Európai Unió csatlakozás munkakövetelményeihez.

A hallgató a XXX. OTDK Pedagógia, Pszichológia, Andragógia és Könyvtártudományi Szekcióban **Harmadik helyezést** ért el.

A RÁKOSI KORSZAK MUNKAFRONTJA AZ „ÁLLAMI ÁRUHÁZ „TÜKRÉBEN

RÁKOS Dóra
III. évfolyam
andragógia (BA) szak

Konzulensek:
BENCÉNÉ DR. FEKETE ANDREA
egyetemi adjunktus
DR. HABIL BERTALAN PÉTER
egyetemi docens
NEMESNÉ DR. KIS SZILVIA
egyetemi docens

A tanulmány az ötvenes évek világába kalauzolja vissza az olvasókat, arra keresve a választ, hogy a hazai generációk mennyire jól ismerik, a történelmünket majdnem fel évszázadon át meghatározó szocializmus kezdeti szakaszát, a munkaközpontú Rákosi korszakot? Vajon ezen időszak egyik értéke, az Állami Áruház c. film, mint magyar klasszikus korhű ábrázolásában felismerhetők-e a korszak tipikus ismertetőjegyei (mint pl.: a munka) az egyes korosztályok számára?

Az értekezés történelmi áttekintésétől fokozatos átmenetek révén jut el a végső kutatási problémák megválaszolásáig. Ennek köszönhetően nemcsak a valós politikával, gazdasággal, társadalommal (különös tekintettel, a munkássággal), hanem az idealizált filmtükörrel is megismerkedhetünk.

A fókuszcsoporthoz és mélyinterjú vizsgálatok eredményeként pedig megállapítást nyer, hogy a mai nemzedékeink ugyan ismerik múltunkat, ám bizonyos intő jelek miatt előbb-utóbb fontos feladatukká válik egy értéket adó és megőrző módszer kiépítése.

A hallgató a XXX. OTDK Tanulás-, és Tanításmódszertani Tudástechnológiai Szekcióban
Első helyezést ért el.

A BLOG MINT AZ INTERNETES NYELVHASZNÁLAT SAJÁTOS SZÍNTERE

RÉCSEI Kitti
II. évfolyam
magyar (BA) szak

Konzulens:
HAJDICSNÉ DR. VARGA KATALIN PHD
egyetemi docens

Napjainkban egyre inkább az internet által kínált lehetőségeket használjuk „beszélgetés” céljából: chatelünk, Messenger program segítségével tartjuk a kapcsolatot, e-mailt írunk és blogolunk. Az internetes kommunikációban keveredik az írott és a beszélt nyelv, így egy sajátos nyelvhasználat keletkezik valahol az írott és a beszélt nyelv határán.

Választott pályamunkámban az internetes nyelvre jellemző sajátosságokat kutatom négy blog nyelvhasználatának bemutatásával. A blogokban 100-100 hibát kerestem, ezeket diagramok segítségével prezentálom. Az eredmények meglepőek, ugyanakkor elgondolkodtatóak. Miért használunk például (angol) rövidítéseket, pongyola kifejezéseket, annak ellenére, hogy a magyar nyelvnek számtalan választékos kifejezési formája, eszköze van.

Bár a nyelvünk kiválóan alkalmas arra, hogy egy-egy gondolatot nagyon sok változatban közölhessünk (például több rokon értelmű szavunk van a közlendőnk pontos, színes kifejezésére), mégis a bloghasználok előbbre valónak tartják a tartalmat a minőségénél. A bejegyzések nyelvhelyességi, helyesírási minősége mellett az érzelemkifejezés, a rövidítések és az írásjelek használata is nagytű alá kerül.

Kutatásommal arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy az internetes kommunikációban a magyar nyelv helyesírási szabályainak megfelelő írásmód már-már eltűnni látszik, és felváltja egy olyan szóhasználat, amely inkább a szóbeli kommunikációra (és még inkább a köznapi társalgásra) jellemző. Felgyorsult világunkban nincs, vagy kevés időnk van egy szöveg megfogalmazására, a helyesírás ellenőrzésére, pedig az anyanyelv nem csak szavak egymás utáni sorrendjéből áll, hanem tartalmaz írásjeleket is, illetve szabályokat fektettek le a védelmében.

A SOMOGYVÁRI ÓVODA TÖRTÉNETE

SEBESTYÉN Márta

III. évfolyam

óvodapedagógus (BA) szak

Konzulens:

MERCZEL SÁNDORNÉ

adjunktus

Dolgozatom községünk óvodájának múltját- jelenét és jövő képét, egyben munkahelyemnek történetét dolgozza fel. Egyes fejezeteiben röviden bemutatom Magyarország óvodatörténetét, fejlődését. Hazánk harmadik történelmi emlékhelyével büszkélkedő Somogyvár községet, valamint az 1740-ben létesített Népiskolát. A Széchenyi család somogyvári ágát, a falu fejlődésében betöltött szerepüket.

Óvodánk történetét az 1888.- 2010. között eltelt időszakban. A kisdédóvó alapítási körülményeit, a Szent Keresztről Elnevezett Irgalmas Nővérek munkáját.

Kutatómunkám során válaszokat kerestem az óvoda alapításának körülményeire, az alapítók személyére vonatkozóan. Az óvoda faluban betöltött szerepére, a különböző korszakokban kialakult gyermekképző változatokra, és az óvodákat érintő törvényi rendelkezésekre, rendtartásokra.

A dolgozatban szerepelnek visszaemlékezések, tényanyagok, a mellékletben levéltári anyagok és fényképek. Részletesen beszámolok az óvoda személyi, tárgyi feltételeiről, és az óvodai munka tartalmi változásairól.

Írásommal tisztelgek azok előtt az apáca nővérek és Andrassy Mária grófnő előtt, akik korukat megelőzve, illetve az 1891-es közoktatási törvény elfogadása előtt feladatuknak érezték a kisdédóvó gyerekek intézményes neveltetését. Ezzel is példát mutatva a következő generációk óvodapedagógusainak, intézményi fenntartóinak. Emléket állítok a régi óvodai dolgozóknak: óvónőknek, dajkáknak. A falu lakosságának, akik összefogásukkal folyamatosan biztosították az óvoda fenntartását.

Végül, de nem utolsó sorban, bemutatom az új óvodát, amelyben az idei évtől egy teljesen új épületben minden nevelési területen rendelkezésre álló tan, sport és készségfejlesztő eszközzel új pedagógiai módszertani kultúra megújításával, a kompetencia alapú oktatási csomagban kezdődhet el az óvodáskorú gyermekek fejlesztése, felkészítése az életre.

A hallgató a XXX. OTDK Pedagógia, Pszichológia, Andragógia és Könyvtártudományi Szekcióban **Különdíjban** részesült.

AZ ÍROTT NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ GYORSÍRÁSOS FORMÁJÁNAK NYELVI SAJÁTOSSÁGAI

SZELEI Anita
III. évfolyam
magyar (BA) szak

Konzulens:
HAJDICSNÉ DR. VARGA KATALIN PHD
egyetemi docens

Sokan úgy gondolják, hogy a gyorsírás rendes írás, csak valamilyen technikát alkalmazva az gyorsabbá válik általa. Ez azonban nem így van. A gyorsírás az írásbeli kommunikációt szolgáló speciális írásrendszer, amely a mindennapi közhasználatú írástól eltérő szerepet tölt be. Célja az elhangzott szöveg rögzítése a beszéd elhangzásával egy időben. Gyorsaságának alapja, hogy a közírástól eltérően egyszerűbb jeleket, jelöléseket használ, valamint logikai és nyelvtani szabályok alapján különböző rövidítéseket, rövidítési módokat alkalmaz.

Pályamunkámban bemutatom azt, hogy a gyorsírás a mai, elgépiesedett világunkban is hasznos lehet, s nem csupán „gyors írás”-t jelent. Ez az írott nyelvi kommunikációs forma a magyar nyelv alapjaira épült, éppen ezért összefügg a magyar helyesírás szabályaival, és ha ezeket nem ismerjük eléggé, akkor nem tudunk helyesen, eredményesen gyorsírni sem. Vizsgálom a gyorsírási jeleket, jelöléseket, rövidítéseket, hogyan függ össze a gyorsírás anyanyelvünkkel. A különböző sztenogramokban azt kerestem, milyen helyesírási, nyelvhelyességi hibák fordulhatnak elő a gyorsíró praxisában.

Kutatásomban arra a megállapításra jutottam, hogy a gyorsírás napjainkban is hasznos, több területen a legmodernebb gépekkel sem helyettesíthető kommunikációs forma lehet, amelyet nem szabad veszni hagyni. A gyorsírást ismerők és használók időt és munkát takaríthatnak meg vele, s nem utolsósorban az ezt az írásrendszert tanulók és használók helyesírására, valamint nyelvhasználatára is fejlesztő hatással lehet.

FEJLESZTÉS LOVAGLÁSSAL - A LOVAGLÁS ADTA LEHETŐSÉGEK KIAKNÁZÁSA A GYERMEKEK FEJLESZTÉSE SORÁN

TUBÁKOS Kitti
III. évfolyam
gyógypedagógia (BA) szak

Konzulens:
GELENCSÉRNÉ BAKÓ MÁRTA
egyetemi tanársegéd

A lovak csak pozitív példát nyújtanak! Feltétel nélküli szeretet adnak, ezzel gátat oldanak, bizalmat ébresztenek, tetteket motiválnak, akaraterőt és ambíciót növelnek, ezzel egy időben fegyelemre és tiszteletre tanítanak. Mellettük a gyermekek megtanulják, hogy tetteiknek következményei vannak.

Dolgozatom problémafelvetése arra a kérdésre irányult, hogy eredményesen alkalmazható a ló és a lovaglás, mint mozgásforma pedagógiai szinten? Elérhetünk általa kimutathatóan pozitív eredményt a tanulásban, a motivációban, a személyiség fejlesztésében?

Kutatási eredményeim azt bizonyítják, hogy rendkívül jól alkalmazható és nagy segítséget nyújtó hatékony megoldást jelent a lovaglás tudatos, tervszerű, pedagógiai célok köré épített alkalmazása, mely nem terápiás lehetőségként, hanem módszerként jelenik meg a gyakorlat során. A szakirodalom feltárásával rendszereztem az általam vizsgált téma tudományos hátterét. Az empiria bemutatásakor elemeztem a pedagógusok által kitöltött kérdőívet. Az integráció feltételeit biztosító intézmény tudatosan került kiválasztásra, mert itt a lovaglást tanórai keretek között indították el, a testnevelés órákba építve. Az eredmények bizonyították, hogy pozitív változás és fejlődés figyelhető meg minden lovagolni járó tanuló körében, melyek alátámasztják a módszer előnyeit és sikerét az integrált oktatás keretei között. Megfigyeltem a rendszeresen lovagolni járó gyermekek feladatvégzését szabad, illetve irányított foglalkozáson. A kontroll csoport eredményeinek összehasonlításával bizonyítást nyert, hogy a lovagolni járó csoport magatartásban, teljesítményben és eredményességben is mérhetően meghaladta a nem lovagló csoport teljesítményét. Arra a következtetésre jutottam, mely szerint a lovaglás pozitív fejlődést generáló tevékenységgé válik a tudatos, tervszerű alkalmazás során, segítve ezzel a pedagógiai munkát, a gyermekek kognitív, illetve mozgásbéli fejlődését. Ez egy kiaknázatlan, a pedagógia számára új lehetőség. Számtalan pedagógiai és egészségügyi előnye mellett megjelenik a nagyfokú emocionális érintettség, mely nem csupán hatékonyságot növelő tényező, hanem a gyermekek számára biztonság a tanulás és a mindennapi élet során.

Olyan lehetőséget teremt, mellyel az esélyegyenlőség mellett az egyenlő esélyek feltételeit is biztosítja minden érintettnek!

VÉDEKEZÉSI VARIÁCIÓK A KOSÁRLABDÁZÁSBAN

ZÁMBÓ Patrik

IV. évfolyam

tanító (BA) szak

Konzulens:

KISS ZOLTÁN

egyetemi tanársegéd

Dolgozatom fő témája a kosárlabdázás, azon belül pedig a védekezés. Választásom azért esett erre témára, mert ez a sportág gyerekkorom óta meghatározza életemet, illetve egyik célom az, hogy a jövőben kosárlabdaedzőként dolgozhassak, és átadhassam a kosárlabdázás és a sportolás szeretetét a gyerekeknek. Ezen kívül szeretném felhívni a figyelmet a védekezés fontosságára, ugyanis egyre kevesebb figyelmet szentelnek erre a játékelemre, mind az iskolai oktatásban, mind a versenyszerű sportfoglalkozásokon.

Dolgozatomban azt a feltételezésemet próbálom bizonyítani, hogy egy kosárlabda mérkőzés végeredményét döntően befolyásolhatja, hogy melyik csapat szerez több lepattanót és labdát, tehát fektet nagyobb hangsúlyt a védekezésre. Különböző védekezési variációk, módszerek és ezek hatékonyságai kerülnek elemzésre. A szakirodalmak alapján ismertetem a fő védekezési rendszereket, azok előnyeivel és hátrányaival egyaránt, valamint ábrák segítségével többfajta védekezési szituációt mutatok be.

Ezen kívül több mérkőzésstatisztika elemzésével próbálok betekintést nyújtani abba, hogy a fontosabb mutatók alapján milyen tapasztalatokat tudunk leszűrni egy csapat védekezésének hatékonyságáról.

A különféle szakirodalmakkal, a kutatásaim során kapott eredményekkel, valamint a kosárlabdában szerzett tapasztalataimmal próbálok minél pontosabb képet felvázolni a védekezés fontosságáról ebben a sportágban. Ugyanis ahhoz, hogy győzzön egy csapat nem elég csak támadni és kosarat dobni, hanem meg kell akadályozni az ellenfelet, hogy tiszta helyzetet alakítson ki. Ezért nagyon lényeges a védekezés megszervezése. Jó védekezéssel könnyen hibára lehet kényszeríteni a támadót, és így elkapkodott dobásokat hajthatnak végre, valamint a labdát is eladhatják. Mindebből az következik, hogy a kosárlabdázásban a támadás csak másodlagos a védekezéshez képest.

ENGLAND (fotósorozat)

ALPERN Bernadett

III. évfolyam

fotóművész (BA) szak

Konzulens:

DR. GYENES ZSOLT

tanszékvezető, egyetemi docens

A fotográfiák a legjobb értelemben vett maiak, progresszivitást képviselik. A sorozat képei csak együtt élnek, kilépnek a hagyományos keretből abban az értelemben, hogy nem lineárisan, nem egyenként, hanem inkább, mint egy verset, együtt kell befogadni, a hatás csak úgy érvényesül. A fotósorozat a „kitágított fotográfia” megvalósítása.

MEDITÁCIÓ ARISTOPHANES LYSISISTRATE CÍMŰ SZATÍRJÁTÉKÁHOZ

BALOGH Orsolya

II. évfolyam

alkalmazott látványtervező (BA) szak

Konzulens:

GYARMATHY ÁGNES

tudományos főmunkatárs

Aristophanes szatírdjátékát Kr.e. 432-ben írta. A központi témája a peloponnészoszi háború, ám hangsúlyosan szerepel benne a nemek harca is. A spártai illetve az athéni nők szövetséget kötnek Lysistrate vezetésével, miszerint addig nem engedik férjeiket magukhoz közel, míg azok a háborúnak véget nem vetnek. Az okos nők csellel túljárnak az erősebbik nem eszén, célt érnek, véget vetnek az ellenségeskedésnek.

A főszereplő(nő) karaktere elgondolkodtató. A neme koránt sem biztos, mivel többször emlegetik Lysistratoszként. Kemény egyéniség, aki néha furcsa módon szólal fel, aki ösztönösen cselekszik, aki esendővé válik, tehát a nők ügye eleve elrendelten sikeresnek ígérkezik. A kulcsszó: szerelem.

A leginkább az ő jelleme foglalkoztatott: az a megfoghatatlanság, az a bugyuta egység, amitől egésszé válik. Ez egyfajta androgünitás, mely korunkban kevésbé elfogadott, de nagyon is jelen van. Ekkor született meg azaz ötletem, hogy elkészítem az én Lysistratemat.

Kialakult bennem egy konkrét elképzelés, egy koncepció, ami egyesíti magában a mai és az antik hagyományokat. A papírból készítettem el az én életnagyságú háromdimenziós Lysistrate hangulat szobromat.

Egy messzi távolba tekintő női alak jött létre, kifejezetten nőies vonásokkal, fonatos hajjal, mely a jobbarc vonalában, a bőrből kilépve egy csuklyaformává válik. A bal kézen is végigfut egy hasonlóforma mely szintén ruharedő, de hangsúlyoznám bőségszarura emlékeztető jellegét. Mivel Lysistrate nem csupán egy nő, de az elemi erők, a fennkölt heroikusság és az instabilitás is jellemző rá, ezt is ki kell fejeznem valahogyan. Nem szerettem volna, ha a produktum közhelyessé válik. Lysistrate szabad lehetne, szárnyalhatna, de valami furcsa erő végérvényesen a földhöz láncolja, kiteljesedésre, mely önmagából fakad, nincs lehetősége.

Ezt maga a drámaíró is kimondja, mivel a szatírájáték egyik kulcsjelenetében, ahol a párok ismételten egyesülnek, a főhős egyedül marad. Ezt a kontrasztot helyzetével és a lapocka fölött kezdődő ruharedő szerű szárny kezdeménnyel jelzem, melyek olyan kötél motívumban végződnek, mely lehetőséget teremt arra, hogy megmutassam a redők plasztikusságát

A színházi látványtervezésben nagyon fontos a jellemábrázolás, a karakterek stílusos megragadása. Gyakorlatilag ezzel a munkámmal is ezt hirdetem, de itt nem egy személyről és a ruhájáról, hanem a ruha és a test harmóniájáról van szó.

TERVEK EGY FIKTÍV DARABHOZ

GERESDI Zsófia

II. évfolyam

alkalmazott látványtervező (BA) szak

Konzulens:

MOLNÁR ZSUZSA

díszlet- és jelmeztervező

(Szegedi Nemzeti Színház)

Munkám célja, hogy minél jobban megértessem az ember és a színház kapcsolatát, Pályamunkám lényege egy installáció felállítása, melynek szereplői hétköznapi emberek egy hétköznapi helyzetben – szabadtéren, utcán vagy egy bevásárlóközpontban. Ám úgy jelennek meg, mint jellegzetes karakterek – archetípusok – felöltözve, akár egy színdarabból is elő- léphetnének, amely bármikor íródhat, akár az utcán is, az élet díszletei között – ezáltal egy színházi előadás, egy fiktív, nem megírt, addig nem is létező színdarab szereplőivé válnak, és válhatunk mi is, ha közöttük elsétálunk, vagy ha szerepeiket magunkra vesszük.

Az installáció embertől nagyobb bábukból áll, amelyek leginkább kirakatbábukra hasonlíthatnak, prezentációjuk azonban többféle módon is lehetséges – állhatnak az utcán, de ha szerepüknek vége, fel lehet őket akasztani egy vállfára, hogy aztán bármikor le lehessen újra őket emelni, bőrükben lehessen bújni.

Ezeknek a bábuknak az alapelemeit falemezből és kartonpapírból, felső végtagjaikat gipszes gézből készítettem. Előzetesen rengeteg vázlatot, kroit rajzoltam a feladathoz úgy, hogy kiültem festeni utcára, parkokba, hogy valóban az életből meríthessem a karaktereket. Ezen vázlataim alapján készítettem el színes terveimet az egyes bábukhoz, jellemük ábrázolására alkalmas ruhadarabokat kerestem, és meg is neveztem őket: a Lány, a Fiú, az Anya, az Ügyvéd, a Tanár, a Koldus.

Pályamunkám kísérlet is egyben, mellyel elsősorban azt akartam megfigyelni, hol lehet a határ, honnantól és mitől válik tipikussá, általánossá, színházivá egy emberi karakter, és hogy ebben milyen szerepe lehet a külsőségeknek – a ruha, a színházi jelmez elemeinek.

MÉHEMNEK GYÜMÖLCSE

GOMBOS Zsófia

II. évfolyam

képi ábrázolás (BA) szak

Konzulens:

MÁTIS RITA művészstanár

Munkám témájaként egy egyre jobban kiteljesedő társadalmi probléma megfogalmazását választottam. Kiindulópontja az ember ösztöneinek hiányossága, melynek erősödése leginkább a fejlett és közepesen fejlett országokban vált megfigyelhetővé. Tehát feltehető a kérdés, vajon milyen mértékben vesz részt megváltozott életvitelünk ösztöneink fokozódó halványulásában.

Az ember hajlamos a kívülről rá irányuló elvárások sokaságával való megfelelés kielégítésére, persze képességeihez mérten. Elgondolkodtató, hogy tulajdonképpen ki vagy mi is az, ami megszabja belső világunk jellegét, individuumunkat. Kiszolgáltatottságunk a fogyasztótársadalom ragadozóivá alakít át. Álarcot öltünk a munkahelyen, a közértben, a tömegközlekedési eszközökön stb. De változtathat ez a lényegen? Öncsalás áldozatai leszünk. Lehetünk képesek-e még önvallomásra? Vagy a mindennapi életben kialakult konvenciók annyira belénk ivódtak már, hogy csak nagy nehézségek árán tudunk átlépni felettük.

Ezekből az elfojtott emberi ösztönökből kiragadva egyet fogalmaztam meg, a számomra egyik legizgalmasabb kérdést, a várandósság előtti állapotot.

Minden élőlény rendelkezik a szaporodási ösztön tulajdonságával. Embereknél ez kibővül a szülői ösztönnel, amely az előző alösztöne.

A vizsgálódás körét leszűkíttem a nő szempontjára. Mikor is lelkiileg és testileg egyaránt éretté válik egy gyermek kihordására. Megfogalmazódik benne egyfajta vágyakozás, amit titok leng körül. Átírja az eddig élt élet szabályait, átváltozáson megy keresztül. De ez nem mindig ilyen egyszerű, hiszen bizonyos mértékben függésben vagyunk környezetünkkel, ami kialakíthat bennünk egy negatív visszacsatolást testünk felé. Munkahelyi problémák, nem megfelelő családi állapot, és még folytathatnánk a sort. Azonban a gondolatok szférájában mégis megfogant „valami”.

Ezen belsőkonfliktus tárgyának körvonalazódását vittem vizuális síkra. Mindehhez egy olyan formát kerestem, amelyben fellelhetők azok a nélkülözhetetlen elemek, amelyek lényegesek egy magzat kihordásához. Nemcsak a fizikai funkciók megjelenítése volt a célom, hanem egy belső világ megteremtése is. Mivel ezek az érzelmek a természetből fakadóak, ezért egy organikus hasonlatra, a vadgesztenyére esett a választásom. Maga a forma tulajdonképpen egy szimbólumot képez, mondhatni allegorikus képét a magzatnak és elhelyezkedésének.

A külső védelmet a tok felszínének megvastagodott része, a tüskék páncélszerű elhelyezkedése fejezi ki. A burok puha érzetű, magába öleli a termést, vagyis a „magzatot”. Alul kirajzolódik a záródó méhszáj, ami a feminin jelleget hangsúlyozza. A termést atmoszférikus kisugárzása emeli ki a környezetéből. Mindez egy szinte homogén térben helyezkedik el. Ennek célja a hangsúlyteremtés volt, amit erősít a kép határozott kivágása.

A MESE, ÉS AMI MÖGÖTTE VAN - A rítustól napjainkig

HARASZTI Ágnes

III. évfolyam

kommunikáció és médiatudomány (BA) szak végzett

Konzulens:

SIMONNÉ DR. PALLÓS PIROSKA

főiskolai docens

Ahhoz, hogy egy nép azonosságtudata megfelelő módon fejlődjön, és generációkon át továbbéljen, sok dolognak kell összejárnia s jelen lennie. Ezek közül az egyik „dolog” a nép körében keletkezett mesekincs, amely különböző korszakok lenyomatát is hordja magán. A mese tehát a népi kultúra szerves eleme, a hagyományok, a szokások őrzője, közvetítője.

Az általam vizsgált korszak elsősorban a 19. századi romantika időszaka. Dolgozatomban a (nép)mesék érzelmi nevelésben betöltött szerepére, pedagógiai jelentőségére kívántam felhívni a figyelmet.

A népmese szerepe és hatása jelentősebb, mint azt elsőre gondolnánk. A 21. század médiaközpontú, elektronikus világában a szóbeli hagyományok halványulnak, a csoportok közötti kommunikáció háttérbe szorul, felszínessé, sekélyessé válik. Éppen ezért választottam a népmesét kutatásom témájául, mert az valóban egy szoros kötelékben élő közösségből jövő szójhagyományos termék, tehát jelen kellett lenni, s ahol a mesélő nem pusztán közvetítő, hanem alkotója és egyben szereplője is a történeteknek.

A mesék valóságtartalmát, a közösségekben betöltött szerepét, a mindennapokra gyakorolt hatását, elterjedésének okait pszichológusok, mesekutatók, mesegyűjtők, etnográfusok, terapeuták különböző munkáin keresztül tártam fel, ill. ismertem meg. Célom volt a szemléltetés, valamint azzal együtt a figyelemfelhívás is, mivel a szóbeli mesélésnek rendkívül fontos szerepe van a személyiség fejlődésében. S arra, hogy világunk bármennyire is modernizálódik, ez a műfaj halhatatlan (érzelmi bázist biztosító irodalom). Ugyanakkor a mesék generálnak problémákat is. Pl. a Grimm testvérek gyűjtő munkájának eredményeként felmerültek olyan kérdések is, minthogy vannak-e káros hatásai a mesének, (a durva mesének), miért van szükség a mesebeli hősökre, kellenek-e a jól ismert sztereotípiák?

A 21. század elején pedig a pszichológia és a pedagógia egyre több, eddig ismeretlen dimenzióit, funkcióit tárja fel a mesének.

VÍZIÓ PERFORMANCE

PLASZTIKOK Csoport
III. évfolyam
plasztikai ábrázolás (BA) szak

Konzulens:
DR. SZŐCS ÉVA ANDREA
egyetemi docens

Mottónk: „Állítsuk a művészetet újra a gondolkodás szolgálatába.” (Duchamp)

A performance során az emberben lévő lelki háborúkat, vívódásokat, negatív és pozitív érzelmeket mutatunk be a főszereplő hallucinációi révén.

A főszereplő, a „kaméleon”, gyakorlatilag bármelyik embertípust megszemélyesítheti. Arra kínál lehetőséget, hogy az embereket saját magukra emlékeztesse.

A performance kezdete egy videó, amely a jelenről, a reális világról, a mostról szól. Egyáltalános egyetemista baráti körében zajló buli estjét ábrázolja. A felvételen a fiatalok és a drog kapcsolata jelenik meg.

Átvezető elemként bevillanások, snittek jelennek meg, hogy a néző a későbbiekben tudja mihez kötni a hallucináció által létrehozott belső kivetüléseket. A lány a bevett drog hatására ellazul, majd szívverése és a pulzusa felgyorsul, ami a nézők számára is hallhatóvá válik. A szívverés vezeti át a nézőt, a befogadót a színtérre. A „kaméleon” szívverésének ritmusát átveszi a sámándob. A sámán irányítja az eseményeket, segítője bohóc karakter, ő a legfőbb cinkosa. A sámán a háttérből, a bohóc viszont fizikailag inzultálja a „kaméleont”.

Az akcióban különböző negatív és pozitív érzéseket, ösztönöket kiváltó lények is megjelennek. A hallucináló lány problémái e karakterekben testsülnek meg.

A képzeletben megjelenő lények (személyiség típusok) kapcsolatát mozdulatsorokkal, gesztikulációkkal, hangelemekkel, fényjátékkal tesszük egyértelművé, hangsúlyossá. A megjelenített személyiség típusok révén a test térviszonyait, valamint más testekkel és elemekkel való kapcsolatait kutatjuk.

Az alkotást saját testünkkel mutatjuk be egy olyan helyzetben, amely egy új találkozás önmagunkkal. A performance során használjuk a természetes és kulturált gesztikulációt, az emberi tömeg koordinátáit, a mozgást, az utánpótlást, a játékosságot és a gesztikulálás szimbolikus státuszát. A mozgáson kívül az általunk viselt maszkokkal, jelmezekkel egyaránt közvetítünk, jeleket küldünk a közönség felé.

A jelmezeket magunk készítettük, ezek alkotása folyamán igyekeztünk az ősi primitívnek mondott népek díszítő motívumait felhasználni.

A csoport tagjai: Balázs Bernadett, Balázsovits Katalin, Deák Attila, Göbl Ádám, Gyurkó Amarilla, Lengyel Júlia, Makovnyik Tímea, Orbán Erika, Pál György Róbert, Szöllös Enikő

EREDETÁBRÁZOLÁS A 19. SZÁZADI MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

TÓTH Gábor

(LEGENYEI-BODNÁR Gábor)

rajztanár - vizuális kommunikáció tanár szak, végzett

Konzulens:

DR. HABIL. LŐRINCZ ZOLTÁN

tanszékvezető, főiskolai tanár

A magyarság eredete és annak megítélése a mai napig komoly viták kereszttüzében áll, holott egy népet, nemzetet éppen közös eredetének tudata kellene, hogy legelemibben összekössön. Hazánkban ez nincs így, amit a különféle közvélemény kutatások és felmérések eredményei is bizonyítanak. Dolgozatom azonban nem történelmi dolgozat, amely az eredetünket vizsgálja, hanem egy olyan művészetelméleti írás, mely azt vizsgálja, hogy hogyan lehetséges az, hogy a 19. századi magyar művészek többsége munkáiban a hun-magyar származáselmélet mellett foglalt állást.

A megosztott hivatalos őstörténet kutatás („török-ugor háború”) ellenére egy egységes eredetképet láthatunk képzőművészeti alkotásainkon. Dolgozatomban áttekintem a szellemi hagyatékok alapműveit, az előző korok krónikás hagyományát, legfontosabb történelmi és szellemi műveket, valamint a 19. századot megelőző honalapító őseink vizuális narratíváit, amelyek mind-mind ismertek lehettek és befolyásolhatták a 19. századi művészt mind a témaválasztásban, mind annak megalkotási módjában. Igyekszem bemutatni mindazokat a tényeket, utalásokat, életrajzi adatokat melyek arról árulkodnak, hogy ennek a származáselméletnek a gyökere egy többnyire egységes és folytonos történelmi-kulturális hagyományokból került a képzőművészeti alkotások világába. Dolgozatomban azt vizsgálom, hogy mik voltak ennek a majdnem egységes eredet elképzelésnek az okai?

A SZENT LÁSZLÓ-LEGENDA BIRKÓZÓ JELENETE

TÓTH Gábor

(LEGENYEI-BODNÁR Gábor)

rajztanár - vizuális kommunikáció tanár szak, végzett

Konzulens:

BARKÓCZINÉ TARJÁN ZSUZSANNA

etnográfus, főiskolai adjunktus

A Szent László-legenda középkori falkép-ciklusaink egyik legegységesebb művészettörténeti alkotásaink közé tartoznak. Eredetükről, készítésüknek körülményeiről hosszas idők óta viták folynak. Szent László leányszabadító tettét már sokan a 19. században is mitikus, hőseposzi színezetben látták. Már Ipolyi Arnold is úgy tekint Szent Lászlóra, mint „ős nemzethősökről regés tudat felébresztőjére.” (Ipolyi:1929:246) A későbbi kutatók, akik szakítottak az addig elfogadott történelem elképzelésekkel és levetkeztek az „ősvallás rózsaszín szemüvegét,” döbbenve álltak a László-legenda ezen ciklusa előtt, mert az európai analógiákkal nem magyarázhatóak.

László Gyula, (László:1944) Vargyas Lajos, (Vargyas:1960) Magyar Zoltán, (Magyar:1998) Demény István Pál (Demény:2002) munkái bebizonyították, hogy érdemes komolyan odafigyelni szent királyunk falképciklusaira, mert annak némelyike legalább 13-14. századi népi elképzelésekről vallanak. Sőt, egyes motívumok analógiái az ázsiai sztyeppére vezetnek bennünket. E folklór elemek azt az elképzelést erősítik meg, mely szerint a hősi epika egyes elemei, motívumai a honfoglalás korát jóval túlélhették. Feltételezésem szerint ilyen motívum lehet a birkózás, ami kulturálisan akár megfenntaradhatott a 14-15. századig. A falképek viaskodását a művészettörténet, a néprajz oldaláról közelítettem meg. Valamint harcművészeti vezetőedző segítségével igyekeztem rekonstruálni a falképek birkózás hagyományát.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszachenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.